

PESIMISTIŠKAS ...

(Atkelta iš 1-mo spl.)

ja tas Bruknys su "daug pinigų ir nedaug laiko" nuosavu automobiliu "tam, kad nugyventų savo žemę ir gražintų jaunystės svajonę — įkurtų pavyzdinį ūkį." (7)

"Kieme stovi žmonės. Jie eina iš visų trobų ir renkasi į krūvą. Buvę kolchozininkai, vagys, laisvės kovotojai, pataikiniai ir nuolatini ūkininkai, rašlininkai ir kiti buvusio dvidešimto penkerių metų auklėtiniai.

Bruknys, spausdamas stabdį, pasijuto baisiai svetimas. Ir pirmą sekundę jis galvoje apsisuktai ir grįžti. Kažkoks keistas jausmas jį puolė, kaip degantis ledas. Tačiau jis susivaldė ir miniai, kaip studentavimo metais, iššokęs pro duris šūktelėjo:

— Stai ir vėl atvažiuau!"

(8) Dvare Bruknys randa senmergę šeimninę Dalią, senį ūkvedį Antaną, senį agrotechniką Širmulį. Randa jis čia dar senesnę kleboną ir savo pusbrolių Uogintą. "Aš tikras čia šeimnininkas ir mano doleriai bei išmintis nustebsins visus" (9) — nugalvoja sau Bruknys. Ir ką gi? Su tuo ir su anuo ir su kitu Bruknys paplepa, išgeria čierką, tačiau neatrodo, kad jo išmintis ir doleriai sutiktuosius perdaug stebintų. Taipgi neatrodo, kad sutiktųjų, savoje žemėje likusių, nuotaikos ir reakcija perdaug stebintų Bruknį. O juo labiau neatrodo, kad visų jų išgyvenimai, veiksmai, tarpusaviai plepalai ir lėkštoka pseudofilosofija nors kiek stebintų ar jaudintų skaitytoją.

Suveda autorius Bruknį ir su jo jaunystės dienų mylimąja Elena, "Vyšnios viršūnėlė", (kuriai, žinoma, jau irgi plius dvidešimt penki), ištekejusių už artimoje praieityje įtakingo komunisto Valnio. Suveda, bet tik trumpam, lyg susigriebęs, kad tokiomis senomis ir neįdomiomis bobomis bodėsis ne tik herojus Bruknys, bet ir skaitytojas. Va, kitas reikalas tai Lakštuonė, Elenos duklė, prie kurios talkstosi jaunas žydukas Bekeris. Taigi Bruknys apie ją vis nugalvoja, automobiliu pavežioja ir net... pabučiuoja! Tačiau, kas iš to galvojimo? Kas iš to, kad senis širmulis nugalvoja apie senmergę Dalią, jei senmergė Dalią galvoja apie senbernį Bruknį ir prasmingai pasitraukia į

pasienį tik jam atsisėdus ant lovos krašto? Nieko... Kas iš to, kad Bruknys, dolerinę įtaką panaudodamas, paleidžia iš kalėjimo savo konkurentą Valnį, jei Uogintas jį tuoj nušauna, kaip kad naujieji tvarikos dabotojai tuoj pat nušauna Uogintą? Jeigu, kaip Haudis tvirtina, Kainas Abelį nužudęs už senus anekdotus, tai gal ir Valnio ir Uoginto nužudymas jų be perstojoimo varinčiamos senos melodijos (kaip mūsų kaime žmonės sakydavo) davė dar geresnį pagrindą. O tų "melodijų" A. Baronas, kaip jau nuo seno jam įprasta, nė vienam savo veikėjui nepašykšti.

Ką gi matome, ką girdime toje A. Barono naujoje Lietuvoje? Ten yra mitingų, yra deglinės vadinamos Taika ir, kaip jau minėta, daug daug kalbėjimo, o tame kalbėjime daug daug tuščio sofizmo ir naivios demagogijos. Vieni ir vėl nori žemę atimti, kiti nenori jos atiduoti. Vieni nori "akis už akį", kiti — "gyvenkim, kaip broliai". O kaip gi autorius? Kurių pusę jis palaiko? A. Barono naudai reikia pripažinti, kad jis, nei vieniems (Lietuvoje likusiems ir kovojusiems, kaip Uogintas), nei kitiems (Lietuvoje likusiems ir kolaboravusiems, kaip Valnis), nei tretiesiems (nuo visko pabėgusiems, o dabar sugrįžusiems "savo" įsekti, kaip Bruknys) pirštu prikišamai nepataikauja. O pataikauja jis tik... skaitlytojui. Gi savo skaitytoją jau keliolikos knygų autorius A. Baronas gana pakęnciamai pažįsta.

Tačiau leiskime pačiam autoriui keliais brūkšniais nupaskoti savo įsivaizduojamos ateities Lietuvos vaizdą.

"...Bruknys išsitraukia laikraščius. — Garsiai paskaityk, kad dedasi pasauly ir Lietuvoje. Mano akys nelabai primato, — sako ūkvedys. Bruknys varlo ir skaityto: — Rygoje Pabaltijo federacijos vyriausybė nesutaria dėl atskirų kraštų vyriausybių savarankiškumo. — Vilniuje vietos taryba sprendžia turto padalinimo klausimus. — Amerikoje lietuviai perka paskolos laktus Lietuvai padėti. — Nuo apie žemę leikiančios planetos į mėnulį pakilo raketą. — Josvainių kolchoze besidalinant žemę, viename klube,

šachmatų lenta į galva sužeistas buvęs stambus ūkininkas, dabar kolchozininkas. Ligoninė mirė. — Buvusių New Yorkiečių klubas Kaune rengia rudeninį balių. Pelnas skiriamas paremti užsienio lietuvių spaudą. — Apskričių ir rajonų viršininkų savažiavime nutarta laikyti stiprias baudas visiems, kurie sabotuoja darbus ir bando savavališkai dalintis buvusių kolchozų nuosavybę. — Tautos šventės ir partizanų minėjimas visam krašte praėjo gražiai. — Dabar visi ruošiamės rugsėjo aštuntai dienai. — Pabaltijo krona šiandien verta septyniadesimt penkių amerikoniškų centų. — Valstybės teatre vakar su pasisekimu praėjo drama: Kanopomis augstyn. (102)

Gal sakysite, kad čia tikslai paviršutiniškos ir atsiliktinės vienos dienos laikraščio antraštes, — paliekančios pačiam skaitytojui laisvę skverbtis gilyn ir atrasti kas už jų slepiasi? Nesutikčiau. Manau, kad tai kaip tik charakteringa romano detalė. A. Baronas visam romane plaukioja paviršiumi. Ką nors rimtesniu tonu pradėjęs vis kažkaip neišėsi ir užbaigia, kaip kad toje citatoje "Kanopomis augstyn". Kur tik pritrūksta minties galui su galu suvesti ar dramatiškumo dialogo ar šiaip sau rimtame epizode jis tuojau pat griebiasi peizažo. Čia A. Barons —

da viešai svarsto, kas daryti su skundais, intrygomis ir puskauduliais. Ryšium su tuo Krokuvės "Dziennik Polski" rašo, kad "liaudies" Lenkijos gyventojai šio metų skirstoma į šias kategorijas: 1. "ekshibicionistus" ("aš lau parodysiu!"), 2. "pedagogus" ("aš tave išmokyčiau"), ir 3. "anonimus" ("ar žinai, kas aš esu...?").

— Jis Cicėnas

Dailininko Viktoro Petravičiaus grafikos kūriny

šachmatų lenta į galva sužeistas buvęs stambus ūkininkas, dabar kolchozininkas. Ligoninė mirė.

— Buvusių New Yorkiečių klubas Kaune rengia rudeninį balių. Pelnas skiriamas paremti užsienio lietuvių spaudą.

— Apskričių ir rajonų viršininkų savažiavime nutarta laikyti stiprias baudas visiems, kurie sabotuoja darbus ir bando savavališkai dalintis buvusių kolchozų nuosavybę.

— Tautos šventės ir partizanų minėjimas visam krašte praėjo gražiai.

— Dabar visi ruošiamės rugsėjo aštuntai dienai.

— Pabaltijo krona šiandien verta septyniadesimt penkių amerikoniškų centų.

— Valstybės teatre vakar su pasisekimu praėjo drama: Kanopomis augstyn. (102)

Gal sakysite, kad čia tikslai paviršutiniškos ir atsiliktinės vienos dienos laikraščio antraštes, — paliekančios pačiam skaitytojui laisvę skverbtis gilyn ir atrasti kas už jų slepiasi? Nesutikčiau. Manau, kad tai kaip tik charakteringa romano detalė. A. Baronas visam romane plaukioja paviršiumi. Ką nors rimtesniu tonu pradėjęs vis kažkaip neišėsi ir užbaigia, kaip kad toje citatoje "Kanopomis augstyn". Kur tik pritrūksta minties galui su galu suvesti ar dramatiškumo dialogo ar šiaip sau rimtame epizode jis tuojau pat griebiasi peizažo. Čia A. Barons —

— Jis Cicėnas

poetas. Čia jis sayimi pasitiki, ir heria vaizdus ir palyginimus lyg iš gausybės rago, beria lakoniškai, nervingai, pasukubomis tol, kol jie skaitlytojui nieko nebereikišia, nieko nebesako.

"Linko diemedys vėjelio šurenamas, lėkė pievomis inteligentiškas vėjas, drangiškas ir šiltas, iš kaulio nėrėsi vieneršys, špokas nešiojo kirmėles, gandrai kaleno augstoj mėlynė, linko rugųs prie gražios kenkėjos rugiagelės, skraidė karveliai ir pienės pūkal, iš miestelio pabanguodamas lėkė varpo garšas..." (34)

"Siubuoja dideli medžiai, dulka kelias, kažkur toli moterys eina lauku, nubaubta karvė, nuskrenda dangum didelis, baltas lėktuvas, nuo elektros jėgainės ateina duslus turbūnų gaudimas." (70)

Patys savyje viršų pacituoti gabalai nėra nei geri, nei blogi, bet kam jie reikalingi? Jeigu jų tikslas buvo skaitytojui perteikti fong, kuriam įvykiai vystosi, ar surišti bei išryškinti situacijas — autoriui tai nepavyko. Gi veiklą atskleidė, dar pabrėžti jo padrikumą, kažin ar beverta buvo. Zvilgterėkime dar į keletą A. Baroniui itin charakteringų stilistinių pūšmenų, kurias gal labiau liktų mandrappikavimu pavadinti.

"Loja šuo, Melancholiškai. Jis nori skristi į mėnulį." (46) "Per kiemą perbėga, bijoda (Tešinsys 3-me psl.)

Šiaudiniai Kalėdoms

Kadangi aš nepraleidžiu progos pasigirti lietuviškais šiaudiniais, tad surašau, kad buvau paprašyta pamokyti mergaičių skautių vedėjas kaip gaminti lietuviškus kalėdinius šiaudinius. Du Page Girl Scout Council suruoštoje kalėdinių rankdarbių mokykloje teko "profesorauti" dvi dienas dviejose vietose — Elmhurst mieste ir Glen Ellyn.

Sukarčiau šiaudus į reikalingo ilgumo šiaudukus ir sudėjau į maišukus, kartu į kiekvieną įdėjama tiek siūlų, kad užtektų dviem mažiems šiaudinams suverti. Kas norėjo išmokyti, galėjo nusipirkti prirengtą "Do-it-yourself" (Pasidaryk pats) maišuką ir ateiti pas mane pagalboms.

Klasės kambaryje ant stalo padėjau žalių rūtų buketą. Pati gintarais pasipuošiau. Kambaryje palubėje sukinėjosi visokių šiaudiniai. Čia buvo ir mano pačios darbas, ir seselės Floros praėjusių Kalėdų dovanos, ir šūnaus Jonelio išradimas — "sumodernintas" šiaudinis.

Kaip ir reikėjo tikėtis, šiaudiniai savo grožiu sužavėjo visas atvykusias skautininkes.

— Bet ar ne persunku mažų mergaičių piršteliams toks darbas? — kai kurie paklausė. — Visai ne, — užtikrinau motinas vedėjas. — Aš pati prieš keletą metų išmokiau mūsų mokyklos antrosios klasės mergaites, kaip pasidaryti pagrindinį šiaudinuką, ir vėliau jos visą mokyklos eglutę aprėdė savo darbu šiaudiniais.

Kad galėčiau parodyti, jog žinau, ką kalbu, tuojau padėjau pradėti šiaudinį vienai mergaitei, kuri buvo atėjusi drauge su

savo motina, nes tebebuvo per jauna eiti į mokyklą.

— Pirmą užverk tris šiaudukus. Surišk mazgą. Dabar užverk du šiaudus. Tada surišk mazgą prie kito kampo. Vėl užverk keturis šiaudukus, ir palikdamas vieną šiaudą tarpe pirmųjų trikampį, padaryk naują trikampį, vėl suriškama mazgu. Tada užverk du šiaudus ir vėl prie kampo surišk kaip surišai pirmąjį. Užverk paskutinį šiaudą ir surišk abu siūlo galus. Nukirpusi siūlą, surišk du viršutinius trikampius kampus. Vėl nukirpk siūlą. Tada surišk paskutinius kampelius. Palik siūlo galą pakankamai ilgą, kad būtų kuo parišti ant eglutės, ir žiūrėk — jau padarei mažytį šiaudinį!

Padarius tokią pradžią, mokiųjų man netrūko. Trys, kurios motinos sykiu ėmėsi šiaudukus varstyti, o kai tos baigusios atsisistojo, tuojau kitos skautių vedėjos užėmė jų kėdes, norėdamos pačios išmokyti šio gražaus lietuviško darbo.

Kitokių rankdarbių mokytojos turėjo "kavos" ir "poilsio" valandėles, pavalgę pietus, o aš be kavos, be poilsio ir be pietų išsėdėjau prie savo stalo per kiaušas dvi dienas dviejuose miesteliuose. Kur čia atsitrauksi, kai matai tokį gilų susidomėjimą ir troškimą išmokyti!

Per pereinų metų Kalėdas Elmhurst miestelio knygynas turėjo lietuviškais šiaudiniais papuoštą eglaitę. Siemet visa Du Page apskritis bus lietuviškų šiaudinių prikabinėta. Viena grupė net žadėjo padaryti šiaudinių vaikų ligoninei, kad mažieji ligoniai, lovikėse gulėdami, turėtų į ką gražaus pasižiūrėti ir mažiau nuobodžiautų. Kiekviena skautių vedėja, bai-

gusi savo šiaudinį suvarstyti, sugalvojusi užrašė atitinkamą savo kūriniui pavadinimą, kaip tai "Lietuviškas paukščių narvelis", "Lietuviški šiaudiniai" ir t. t. Malonu buvo platinti lietuvių rankdarbių meną, ir jaučiausi visiškai atlyginta, kai jos mane praminė, "lietuviškų šiaudinių moterimi".

Suzanna Viliūtė Schweer

PAUKSTIS

Geraldine Farrar, apie 1920-1930 metus buvusi labai žinoma operos primadona, vienos repeticijos metu nelabai vykusiai sudainavo kažkokios ariljos daly. Garsusis Toskanini tučtuojau pertraukė ją ir padarė pastabą.

Primadona susijaudino ir sušuko:

— Vis dėlto aš esu "star".

Toskanini atsakė šallai:

— Man "star" — tik papras-tas paukštis. Prašau sudainuoti dar syki!

(Čia neišverčiamas žodžių

žaidimas: star — žvaigždė ir vokiškai Star — varnėnas).

2 METŲ PROCENTAI

J. Rokfeleris pasiskolino syki dešimt centų iš savo sekretoriaus.

— Prašau prisiimti man rykl, kad gražinčiau jums skolą, — visai rimtai pasakė milijonierius.

— Bet, pone Rokfelerj, apie šitoki menkniekių jūk net neverta kalbėti... — atsakė sekretorius.

— Neverta kalbėti? — sušuko Rokfeleris. — Menkniekiš? Ne, mano mielasai, dešimt centų tai visai ne menkniekiš, o išisų dvejų metų palūkanos iš vieno dolerio!

Pirmoji Iliinojaus bienalė

Gruodžio 7 d. Chicago Me-no institute atidaryta pirmoji Iliinojaus dailininkų grafikos, akvarėlės ir spausdinių paroda — bienalė. Ši paroda labai įvairi ir įdomi.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai narjai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.
222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1943
Telefonas: CEntral 6-5206

Generaliniai Agentai šių Kompanijų:
COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Donald Petkus Anthony Petkus

A. PETKUS & SŪNUS
NAUJA KOPLYCIA
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
(Maplewood gatvės kampas)
GRovehill 6-2345 TOWnhall 3-2108

Pilnas laidotuvių aptarnavimas, įskaitant karstą ir pasinaudojimą mūsų gražiom kopolyčiom, yra nuo \$375.00; \$430.00; \$595.00; \$650.00; \$695.00; \$750.00; \$875.00; \$895.00; \$945.00; \$975.00; \$990.00 ir daugiau. Karstą galima pasirinkti kopolyčioje.

GRAZIOS INDIVIDUALINĖS KOPLYČIOS
Mašinoms pastatyti aikštė.
Lietuviai s teikiame šios rūšies aptarnavimus 30 metų.

NAUMĖ LIONAITE

MIELI LIETUVIAI!
Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėję, buvę išvjetintos, ilgai li-plačiai klajoję, pastangomis Nado Rasteno, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".
Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šurpu-lingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laj-kais esantį Bangpūčio vyrą Baltijos duoną, melonia Rayinę, seruosius Ar-dėnus, mūsų gimtinę — Zvirynę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Ro-žių šventės" apeigas.
Mūsų kelionė į Jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisi-egdami ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, leisite mums atvykti ir viešėti pas jus. Iki mielo pasimatymo.

NAUMĖ LIONAITE.
11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

DIENU SKEVELDROS
(Atkelta iš 1-mo spl.)

lė jei ne gauruota baidykle, tai pikta ragana palaidais baltais plaukais, iškreiptomis kojomis. Gležnutis naujagimis, nepaprastai ilgą nosinį ir kietai suspausdomis lūpomis, milžiniškoj tėvo saujoj primena leisgyvę šim-

tametę senelę. Iš daugelio piešinių skaitytojui tepalieka įkyri mįslė ir pasipiktinimas." Pyksta deputatas, kad dailėje, literatūroje viskas "šalta", nes "veiduose nematyti šypsenos". Nuosirdumo valandą melata kiti "iššūki":
"Nieka! mūsų perokslai apie patriotizmą, atsidavimą liaudžiai, jei mes dirbame tik už ilgą rublį, jei tematome tą liaudį tik iš tri-

būnos, jei mums patiems sve-timos elementariausios pa-prasto žmogaus dorovės nor-mos." Teisybė, Teofilij!

Anapus geležinės uždangos panaikinta klasė, bet sustip-rinta kastos, partinė buržuazi-ja ir t. t. Be kita ko, "komunistinė moralė" privedė prie to, kad žmogus žmogui iš tikro vilkas. Tai, matyt, skaudulys, jei lenkų, netgi partinė, spau-

Grožio karalienė vonioje

Nelengvas tikros grožio karalienės gyvenimas! Ji turi rodyti savo grožį, bet turi jį ir saugoti. Tai nelengva suderinti, ir todėl kasmet renkama nauja grožio karalienė. Anų metų grožio karalienė buvo Miss Annabell Lee.

Miss Lee gyveno prašmatniausioje hotelyje. Hotelio halėje nuolat grūdosi fotografai, žurnalistai, savaitinių apžvalgų reporteriai, televizijos atstovai ir, pagaliau, šiaip grožio garbintojai. O taip pat tikrieji, ne šiaip grožio, o moteriško grožio garbintojai ir mėgėjai, ištroškę meilės, darbštūs ir tinginiai, pripažįstantieji tik kūno grožį ir besistengiantieji nepraleisti nepamate nieko, ką jiems rodė grožio karalienė. O visa tai, ką rodė ir ko nerodė Miss Annabell Lee buvo tobula ir žavėjo visus. Nelyginant krusa krito pasiūlymai vesti, pažadai nuvežti ją į Havaną ar Havajus, pažadai padovanoti jai puikių pilių, briliantų ir diademų. Visa tai vyko ne tik halėje, bet ir bare, restorane ir net keltuve.

Miss Annabell trumpai atsakydavo: "Ne!" Bet tie pasiūlymai jai vis dėlto patiko, ir jai buvo smagu, kad visi ją žavisi.

Vieną dieną Miss Annabell visai neturėjo ramybės, nes dar niekad iki šiol ji nebuvo gavusi tiek įvairiausių pasiūlymų beveik vienu ypu. Tiek daug dievinimo negali pakelti net stipriausioji (ir gražiausioji) moteris. Ištrūkus pagaliau iš apsupimo Miss Annabell paspruko į savo kambarį, nusi-

renė ir nutarė atsigaivinti vonioje. Užsėmusi tik permatomą apsiaustelį, dar labiau ryškinantį jos grožį, ji nuėjo į vonios kambarį.

Čia ji staiga suriko...

Kas per akiplėšikumas! Kas per begėdiškumas!

Langų valytojas stovėjo iš lauko pusės prie lango ir šveitė stiklus. Tikriausia, tai buvo vienas iš jos garbintojų apsiėmęs darbininko drabužiais. Jis, žinoma, norėjo pasigėrėti visu grožio karalienės grožiu. Kad jis nors būtų atrėmęs kopėčias į jos miegamojo langą... Bet ne! Begėdis pasirinko kaip tik vonios kambario langą. "Jei jis neis geruoju, aš šauksiuos pagalbos!" — nutarė Miss Annabell. "Jei jis mane pakalbina arba akiplėšikais žiūrės pro lango stiklą, tai iškviesiu policiją".

Bet valytojas tik šveitė stiklus ir visai nė neketino žvilgtelėti į gražuolę.

"Kas čia? — paklausė Miss Annabell pati savęs. "Ar jis vana ar Havajus, pažadai padovanoti jai puikių pilių, briliantų ir diademų. Visa tai vyko ne tik halėje, bet ir bare, restorane ir net keltuve.

Valytojas valė ir šveitė. "Aš paspėsiu jam spąstus", — pagalvojo Miss Annabell. "Aš apsiėmėsiu žiūrėti ne į jį, o tada jis tikrai pažiūrės į mane."

Miss Annabell įbedė akis į veidrodį. Bet ji matė tik tiek, kad valytojas uoliai šveitė langą. Annabell Lee atsuko kraną ir paleido vandenį. Gal jis dabar pažiūrės? Bet jis nežiūrėjo, jis valė. "Tai tikras akiplėšikumas", — piktai pagalvojo Miss Annabell. "Bet dabar jau jis pažiūrės!"

Vonia jau buvo pilna. Miss Annabell numetė permatomą

ZMOGUS, ...

(Tęsinys iš 8-to pusl.)

koncentracijos stovykloje, kiti buvo po trijų mėnesių paleisti. Holardas buvo baisiai kančiamas, bet vokiečiams žinių neišdavė. Kadangi neturėta pilno ir aiškaus įrodymo, jis nebuvo sušaudytas, bet pasiūstas į Neungamo koncentracijos stovyklą.

apsiaustelį — paskutinę drabužio iliuziją. Net veidrodis gėrėjosi jos kūno grožiu. Tik langų valytojas nekrepė jo kio dėmesio ir nuoga gražuolę; jis šveitė.

Annabell Lee jaudinosi vis labiau.

"Kodėl jis nežiūri į mane? Argi aš ne graži?"

Ji pasijuto paniekinta, ižeista, lyg iš jos būtų buvęs atimtas visas jos viso pasaulio pripažintas grožis.

Staiga ji ryžtingai žengė prie lango, žengė apginkluota visa tuo, kas laimėjo pirmąjį prizą grožio konkurse, kas akino vyrus, kas nugalėjo visas konkurentes. Bet langų šveitėjas neapako, jis net nė nežiūrėjo, jis šveitė.

Annabell Lee jau nebesuvalkė, ką padarė: ji atidarė langą ir atsistojo taip, kad tas prakeiktas langų šveitėjas galėtų pamatyti visą jos grožį. Įkaitusi ji iššaukiančiai žiūrėjo į šveitėją.

Šveitėjas metė skudurį, nes jis jau buvo išvalęs visus stiklus, ir pasakė piktai:

— Ko žiūrite, panele, akis į mane įbedusi? Argi jums niekad nėra tekę matyti langų šveitėjų?

Vertė L. U.

Kai karas ėjo į galą, vokiečiai tuštino stovyklas, kalinius suvarė į laivų apačias ir paliko bangų ir vėjo valiai Šiaurės Jūroje, tikėdami, kad jie bus sąjungininkų bombonešių nuskandinti. Holardas uždarytas su šimtais kitų, buvo stebuklingu būdu, paskutiniu laiku, perkeltas iš pasmerktų laivų į švedų Raudonojo Kryžiaus laivą.

Truko apie 6 savaites, kol Holardas galėjo kiek pasikelti.

Prancūzų oro pajėgų buvo pasiūstas lėktuvas jo paimiti ir atgabenti į Londoną, kur jis turėjo būti apdovanotas aukščiausiu atsižymėjimo ženklu, kokį tik svetimšalis galėjo gauti (tai Distinguished Service Order). Bet Holardas buvo jau paskirtas grįžti į namus, kur jis turėjo gauti atsižymėjimo ženklą jau Paryžiuje. Lėktuvas, kuris jį vežė į namus, perskrido žemai per Auffay, kur jis galėjo matyti sulaužytų plieno sijų bei išversto cemento luitus — jo surastų V-1 įrengimų likučius.

Dabar Mikas Holardas yra elektros reikmenų firmos apskrities prižiūrėtojas.

Vienas karo laiko veikėjų, Gen. Leit. Sir Brian Horrocks, kuris buvo 30 korpuso vadas, sako: "Niekas negali abejoti dėl Holardo apdovanojimo aukščiausiu garbės ženklu už didvyriškumą. Jis buvo visiškai tikrai ir neabejotinai žmogus, kurs išgelbėjo Londoną."

Vertė M. T-nas

JEI NENORI ATSLIKTI NUO PASAULIO ĮVYKIŲ — SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

JONAS VALAITIS

DIDIEJI RUSAI APIE JURGĮ BALTRUŠAITĮ

Aichenvaldo Literatūros apybraižos

(Tęsinys)

J. Baltrušaitis eilėraščių rinkiniai "Žemės pakopos" ir "Kalnų takas" yra mąstytojo maldaknygės. Iš jų yra atliekamos poeto pamaldos. Akylaus išvilgio menininkas, sukauptos mąstysenos poetas Baltrušaitis išimtinai rimtas ir tęsia mūsų meno filosofijos tradiciją. Jis giminingas Baratinikiui. Iš lėto jis sudėsto savo daugiasakės mąstysenos eilėraščius, tarpais jie, sunkūs mintimi, sudaro net niūrų įspūdį. Priešais gamtos altorių jis ilgai stovėjo, prieš pradėdamas melstis. Profingas jo įkvėpimas ne džiugus, ne jautrus, — bet dėl to, juo viltingesnis jo gylis ir paslovumas. Savo knygoje jis neteikia tuščių vietų, bereikšmių taškų; jis nežino neišryškėjusių atsitiktinių. Priešingai, viskas jam ypatingai reikšminga ir esminga. Jojo žodžiai — suglaudinti ir šykštūs, be blizgesio, ir jų uždaran ratan sutelkta tiek mąstymo apie sunkias, apie žmogaus išminties kraštutines temas, kad reikėtų daug įtampos buvoti su autorium šiose dvasios aukštybėse, jeigu jis būtų tikrai filosofas. Bet Baltrušaitis, — ir poetas. Tiesa, jame maža faktų, atskirų dalykų, puikios liečiamybės; nublanko reiškiniai "juslingieji požymiai", ir vyrąja apibendrinimas, atitrauktinumas, — pakliki šešėly, jau pamesti konkrečių daiktų požymiai. Ne tai, kad jis jų nepastebėtų dėl žibumo, kita nuo kito neatskirytų, tiktai jis šalia jų nedelsia, nugalai visokių įvykių išviršinį žavesį, ir eina toliau — į prasmę, į vyksmo esmę, iš proceso — į būtį. Jeigu, pavyzdžiui, "mieguistam vakare", kuriam "ramiųjų vandenų graudis", priešais jį akiai grumiasi nodų spiečius, tai, žiūrėdamas į šį "judrų žaidimą", jisai susimąsto apie tai, "kiek pasaulis trešjančių tvarinių, uždarytą Dievo pasauliui"... (iš eilėrašcio "Uodai", knygoje "Kalnų takas").

Taip žiūri jisai mąstysenai tiesiog į akis, taip jam yra įprastas galvojimas, kad skaitytojas savaime stebisi, kai jisai išstisose šiuose rimties puslapiuose — retkarčiais sutinka įprastinį faktą, įprastinį atskirą gyvenimo nuotykį — kurią nors pavydulingą provėją, kuri nunokusį rugių lauke, kur vingiuoja kelias pažadėton pilin, kelias į sutuoktuves, su piautuvu rankoje tykos karaliai — apgaviką, susituokiantį su kita, ir mes jam "retą savo puošmeną" (iš eilėrašcio "Pioveja", knygoje "Žemės pakopos"). Baltrušaitis poezijoje dar neišbaigtas tasai akiratis, kuris iš reiškinio veda į idėją, o iš idėjos — atgal į suprastą ir išryškėjusį reiškinį; dar nėra

pasiektas Puškino pavaizdumas ir betarpiskumas, — ausčiausioji grožio išmintis. Jojo poezijoje — ne tiek pasaulis, kiek iš pasaulio išvados.

Bet iš tokių vidūninio turinio organinių gelmių savaimingai yra išgauta ši filosofija ir yra praėjusi pro tokį tiriamąjį išjaušminimą, kad ji sugebėjo susirasti atitinkamą poetinę išraišką, ne daugelį, bet palaimingų vaizdų, ir įkūnijo, jei ne būtiniausia, tai didžiai reikšmingą žodžių būtinybę ir nepakeičiamybę. Pakankamo pagrindimo estetikos dėsnis Baltrušaitis yra išlaikytas. Kitaip tarus, tatau, ką jis yra papakęs, — sunku, o retkarčiais ir neįmanoma. Ir jeigu ne visi jo eilėraščiai iš karto išvelgiami ir skaidrūs, tai patiri tokį įspūdį, kad čia kaltnas ne autorius, o patsai siužeto charakteris, kad vistiek kitaip išsireikšti buvo neįmanoma. Ir, iš antros pusės, tai yra suaugęs jo žodis su mintim, kad, tarsi, ne jo nuopelnas ir ten, kur jų sandėris patampa aiškus, kaip kristalas, ir grynas. Tarsi, kažkieno objektyvaus, pačios filosofijos ir pačios poezijos galioje yra Baltrušaitis. A gali rašytojui atitekti geresnė lėmtis?

Taigi, Baltrušaitis mintis, nekintą josios šešėlis, nenuslopino jojo poetingumu. Būtį galima nebent pastebėti lyg ir jo žodyno vienodumą ir tai, kad yra jo pamėgta nenoromis — dažnai pasikartojančių žodžių (erdvuma, žydris, mažas); galima nuvokti ir kaiku-riuos užsklendžiančius akiračius, nubrėžtą ribą, kurią jojo žodis neperžengia. Bet šitai — savanoriškas vienuolio ribotumas, vienuolio - pasiryžėlio: šitai ne turto nebuvimas, o tik-tai jo atsizadėjimas; šitai — jau paminėtai mūsų autorių būdingas neatlaidus interesų ir minčių sukaupimas; kas yra priėmęs vienuolio įžadus, tojo įvairumas nedžiugina. Baltrušaitis kūryboje nėra ne ryškumo, o margumo, — šit kas brangu ir kas j akis krinta. Nėra margumo, bet yra ir gali būti spalvingumas, ir kai vienuolis minutei savo atkaklius žvilgsnius nukreipia nuo vienatinio Dievo, nuo žiaurios tiesos, kai jisai, panašus į antrąjį vienuolį garsiam Beklino paveiksle, savosios buveinės tyloje pra-

(Tęsinys 4-me pusl.)

PESIMISTISKAS ...
(Atkelta iš 2-ro psl.)
mas susilpti savo inteligentiškas kijas, katinas." (88)
"Kažkur per kiemą gaidys vedasi savo haremą." (95)
"Urzgia mašina. Nepatenkinta savo uždaviniu žemėje." (98)
Sakykim, kad visa tai yra poetiška, modernu, originalu,

vaizdinga, tačiau ar tai tinka šiam romanui? Ar tinka moradorand grojančios pievos, besigraudena vieversiai, besikančiančios už lango alyvos, poetiški laukai, lyriškos karvės, ilgesio ar nelaimingos meilės kankinami šunes, romantikės obelys ir t.t. ir t.t.? Perdidelės stilistinės mandrybės gana dažnai rimlą veikalą paverčia grubia groteska ir priverčia skaitytoją su nerimu nugalvoti: nejaugi iš tikrųjų autorius j savo aprašomąjį dalyką teturi tokią skystą ir neatsakomąmingą pažiūrą?

Gal būt, išvalgesnis skaitytojas iš vieno kito padrikai mesto sakinio ir susidarys įsipažinimą, kad jis sugebėjo susirasti atitinkamą poetinę išraišką, ne daugelį, bet palaimingų vaizdų, ir įkūnijo, jei ne būtiniausia, tai didžiai reikšmingą žodžių būtinybę ir nepakeičiamybę. Pakankamo pagrindimo estetikos dėsnis Baltrušaitis yra išlaikytas. Kitaip tarus, tatau, ką jis yra papakęs, — sunku, o retkarčiais ir neįmanoma. Ir jeigu ne visi jo eilėraščiai iš karto išvelgiami ir skaidrūs, tai patiri tokį įspūdį, kad čia kaltnas ne autorius, o patsai siužeto charakteris, kad vistiek kitaip išsireikšti buvo neįmanoma. Ir, iš antros pusės, tai yra suaugęs jo žodis su mintim, kad, tarsi, ne jo nuopelnas ir ten, kur jų sandėris patampa aiškus, kaip kristalas, ir grynas. Tarsi, kažkieno objektyvaus, pačios filosofijos ir pačios poezijos galioje yra Baltrušaitis. A gali rašytojui atitekti geresnė lėmtis?

Taigi, Baltrušaitis mintis, nekintą josios šešėlis, nenuslopino jojo poetingumu. Būtį galima nebent pastebėti lyg ir jo žodyno vienodumą ir tai, kad yra jo pamėgta nenoromis — dažnai pasikartojančių žodžių (erdvuma, žydris, mažas); galima nuvokti ir kaiku-riuos užsklendžiančius akiračius, nubrėžtą ribą, kurią jojo žodis neperžengia. Bet šitai — savanoriškas vienuolio ribotumas, vienuolio - pasiryžėlio: šitai ne turto nebuvimas, o tik-tai jo atsizadėjimas; šitai — jau paminėtai mūsų autorių būdingas neatlaidus interesų ir minčių sukaupimas; kas yra priėmęs vienuolio įžadus, tojo įvairumas nedžiugina. Baltrušaitis kūryboje nėra ne ryškumo, o margumo, — šit kas brangu ir kas j akis krinta. Nėra margumo, bet yra ir gali būti spalvingumas, ir kai vienuolis minutei savo atkaklius žvilgsnius nukreipia nuo vienatinio Dievo, nuo žiaurios tiesos, kai jisai, panašus į antrąjį vienuolį garsiam Beklino paveiksle, savosios buveinės tyloje pra-

pasiektas Puškino pavaizdumas ir betarpiskumas, — ausčiausioji grožio išmintis. Jojo poezijoje — ne tiek pasaulis, kiek iš pasaulio išvados.

Bet iš tokių vidūninio turinio organinių gelmių savaimingai yra išgauta ši filosofija ir yra praėjusi pro tokį tiriamąjį išjaušminimą, kad ji sugebėjo susirasti atitinkamą poetinę išraišką, ne daugelį, bet palaimingų vaizdų, ir įkūnijo, jei ne būtiniausia, tai didžiai reikšmingą žodžių būtinybę ir nepakeičiamybę. Pakankamo pagrindimo estetikos dėsnis Baltrušaitis yra išlaikytas. Kitaip tarus, tatau, ką jis yra papakęs, — sunku, o retkarčiais ir neįmanoma. Ir jeigu ne visi jo eilėraščiai iš karto išvelgiami ir skaidrūs, tai patiri tokį įspūdį, kad čia kaltnas ne autorius, o patsai siužeto charakteris, kad vistiek kitaip išsireikšti buvo neįmanoma. Ir, iš antros pusės, tai yra suaugęs jo žodis su mintim, kad, tarsi, ne jo nuopelnas ir ten, kur jų sandėris patampa aiškus, kaip kristalas, ir grynas. Tarsi, kažkieno objektyvaus, pačios filosofijos ir pačios poezijos galioje yra Baltrušaitis. A gali rašytojui atitekti geresnė lėmtis?

Taigi, Baltrušaitis mintis, nekintą josios šešėlis, nenuslopino jojo poetingumu. Būtį galima nebent pastebėti lyg ir jo žodyno vienodumą ir tai, kad yra jo pamėgta nenoromis — dažnai pasikartojančių žodžių (erdvuma, žydris, mažas); galima nuvokti ir kaiku-riuos užsklendžiančius akiračius, nubrėžtą ribą, kurią jojo žodis neperžengia. Bet šitai — savanoriškas vienuolio ribotumas, vienuolio - pasiryžėlio: šitai ne turto nebuvimas, o tik-tai jo atsizadėjimas; šitai — jau paminėtai mūsų autorių būdingas neatlaidus interesų ir minčių sukaupimas; kas yra priėmęs vienuolio įžadus, tojo įvairumas nedžiugina. Baltrušaitis kūryboje nėra ne ryškumo, o margumo, — šit kas brangu ir kas j akis krinta. Nėra margumo, bet yra ir gali būti spalvingumas, ir kai vienuolis minutei savo atkaklius žvilgsnius nukreipia nuo vienatinio Dievo, nuo žiaurios tiesos, kai jisai, panašus į antrąjį vienuolį garsiam Beklino paveiksle, savosios buveinės tyloje pra-

pasiektas Puškino pavaizdumas ir betarpiskumas, — ausčiausioji grožio išmintis. Jojo poezijoje — ne tiek pasaulis, kiek iš pasaulio išvados.

"Reikia laikytis linijos. Kaltnas, ir šauk žemėn". (53)

"Alleidimas yra vienas dalykas, o tiesa yra kitas: gi kerštas priklauso tiesai, tik jis blogai vadinamas. Kerštas turi būti vadinamas atlyginimu. Jei Dievas už blogus darbus pragaru moka, tai jis atlygina; jei dangumi, tai irgi." (57)

"Ne, aš negalėsiu dirbti. Aš privalau valdyti krašlą." (117)

Kada vienas prieš kitą sustatomi šitokie kontrastiški pratimai, padėtimi, būdu ir galvosena veikėjai, konfliktas turėtų būti neišvengiamas, lo-giškas ir naturalus. Tačiau A. Baronui tokie konfliktai vis išėina dirbtini ir forsuoti. Tiesa, visi veikėjai gerokai apsižodžiuoja, tačiau net ir jiems besikaujant skaitytojas negali negirdėti užkulisinose sufle-ruojancio autoriaus balso.

Iš šalutinį veikėjų savo banalumu ir perdutu groteskiškumu išsiskiria agrotechnikas Šimulis ir senis klebonas. Autorius kažkaip naiviai nugalvoja, kad tie keisčiausi ir neįmanomiausi priežodžiai ("givėle žalioti", "rugeli želmėnči", "pušele drebulėle", "žasele plaukėjele", "ažuolėli plačiašaki"), kuriais baisiai persidūta Šimulio kalba, padarys jį itin skirtingu ir įdomiu veikėju, kaip ir klebono amžinas rankų ant krūtinės susidėjimas. Tokios dirbtinės ir geriausios priemonės, tačiau ir geriausios atveju skaitytojuje tegali iššaukti tik gaudžią šypsena ne vien tik veikėjo, bet ir autoriaus atžvilgiu.

Labai liūdno mintys apnyksta perskaicius "Vienišas medžiūns". Juk veik visi A. Barono šiame romane vaizduojami žmonės yra švietūs, inteligentai. Nejaugi autorius iš tikrųjų tik tokią pažiūrą teturi į žmogų lietuvių šiapus ir anapus vandenų? Ar tik tokia jo nuomonė apie Lietuvos ateitį mūsų visų lūkesčių išspildymo auroje? Argi iš tikrųjų A. Barono veikėjuose atsispindi jų generacijos galvosena? Argi jau ją taip ir reikia nurašyti į nuostolius, kaip padarė autorius? Gi nurašius, ko besivilti iš sekančios generacijos? Juk generacijos išplaukia viena iš kitos, neina viena kita peršokdamos...

Turiu pagrindo viltis, kad klysta A. Baronas, jeigu jis ištikrųj taip galvoja, kad klysta jo vienminčiai šitokiai galvosena priartdami ar ją patvirtindami, nors ir nežūrėdamas į viską pro rožinius akinius matau dar daug šviesą žadančių pragiedrulių ir slaptai vilniuos, kad net ir pats A. Baronas jiems dar nėra visiškai aklas.

Aloyzas Baronas. VIENIŠI MEDŽIAI. Romanas, 1960. 117 puslapių. Nei leidėjas, nei viršelio dailininkas, nei kaina nepažymėti. Manėčiau, kad išleido "Darbininkas", nes šio laikraščio atkarpoje romanas buvo spausdintas.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

NEW Oster APPLIANCES

..lead the field in features and quality!

New Oster STEAM AND DRY IRON
with Steam-Glide Action. Offers steam or dry-ironing action. Changes over instantly. Special setting for Wash and Wear. Steams longer with 7½ oz. water tank. Light, just 3 lbs.

New Oster Easy-Clean AUTOMATIC CAN OPENER
Quickly opens even the largest cans. Exclusive cutting wheel slips off for easy cleaning! Retractable cord. Counter model shown:

STANDARD TWO-SPEED Oster Blender
Power and speeds for light beverages to heavy batters. Glass container opens at both ends for easy emptying and cleaning. Chrome base. 64-page recipe book.

New Oster ALL-FEATURE FRYPAN
Combines 8 frypan features including Dry-Try Levers • Stay-Open Cover • Peek-A-Boo Inspection. Automatic and immersible. 11" frypan with control and cover.

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.
5115-5123 So. Kedzie Ave. PProspect 6-1790
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

DIDIEJI ...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

deda groti užburtu smuiku, ir jo klausyte klausosi angelai, — tada supranti, kiek jame slepiasi grožio ir meno ir kaip jis moka, jei nori, piesti ne tikta nelinksmas ir rūsčiais tonais, bet ir dovanoti žavius paveikslus, garsų muzika pakilti iki spalvų muzikos. Ir tada mes skaitome (arba girdime? arba malome?) "Mėnulio Sonata", himną mergelei Gudtur, — baltos spalvos apoteozę, mėnulio šlovinimą (Ž. P., vertimo 108 psl.) (citata — visos eilėsraščiai).

Arba eilėraščiuje "Santuoka" prieš mus išsiskleidžia tragiskoji žiemos baltybės, Mirties, ir graudžiai giestančiais dveiliais, iškilmingame garduolyje, poetas mums kalba apie baltąją Mirtį, kuri sutuokdino su savim gražuolį — jaunikaitį (citata iš eilėrašcio "Santuoka", Ž. P., vert. 148 psl.):

"Apnykusi Pūga čia

/santuokos kelius

Rateliais verpia baltus kuodelius...

Paslaugės giesta, austi nepafliaus.

Tave aksoman ballan jos /siaus, —

Ir būsi tu tamsių laikų greta, Blankusis karalūne, dabita

Tavųjų garbanų linus laiku Dabins lėlijos baltu vaiku...

Ir santuokos svajū metu /slauptu

Baltų radastų tarpan klaupsi /tu...

Gražesnis tris kartus tarp jų /kartos,

Blankus gražuoli, santuokos /balto!

Aplamai, su Baltrušaičio eilėrašciais, kurie dėsiamai ir at sargiai neša brangiąją savo minčių našą, yra susijusios muzikalinės ir grandiozinės pjesės, ir jose Feto melodin-gumas ir švelnumas, ir tokios jos lengvos ir beprivartinės. O kur reikia, jo eilėraščių įsigyja energijos, skamba įtikinamai ir valingai. Jo rimai turtiniai, bet neįmantrūs ir savęs parodan nestato. Tuo būdu, turiniu prisotintieji, mūsų poeto finkiniai yra tuo pat metu augštai ir švelniai meniški.

O šitasai turinys, kiek jisai įmanoma nuo formos atskirti, ir kiek jis aplamai nepraranda savęs dėl pasakojimo, dėl prozos liečiamybės, sutelkiamas į tautai, kad žmogaus — pakeleivio gyvenimas, visos šios žemės pakopos ir visi kalnų takai pavaizduoti, kaip visumos ir smulkėjimo kova. Žemės pilgri-mas nori vieningumo su pasauliu, palaimingos "pilnatvės valandos"; bet, prieš pakilsiant į šios didžios pilnaties, didžios bendrybės sritis, jam lemta gyventi laiko ir erdvės smulkėjimo sąlygose, lemta būti "dalyčių" žaisme, — prisimena

Baltrušaičio kūryboje tautai būtent ir yra vertinga, kad jis jaučia dieną, nuosirdžiai įsisavina kosminius reiškinius; jie vyksta ne betkaip, joje neįpatekė. Jis mato, iš tikrųjų mato, kaip

"Saulėlydis vartus auksuotus /kėlė,

"Nužengus eisenai džiugios /dienos;

Tūtėvo žodžiai: privataus gyvenimo žaismas ar auka". Prie šio privataus gyvenimas, visoki smulkėjimai, turi ir savojo patrauklumo; ir ne kartą pailsusiam augštybių keleiviui yra noro iš augštybių kaip tik-tai į žemumas nusileisti, į nuolankumo pastogę, yra noro tenkintis mažu. Didybė ne tikta nepasiekiamas, jina ne visuomet ir pageidautina. Taip štai šitasai žmoguje besikeitėlojimas, kas žemės ir kas kalnų, ir sudaro vieną Baltrušaičio pagrindinių temų. Jojo akys nukreiptos už žemės akiračio, bet ir šis pastarasis įsiziūrėjimas jojo atliekamas atydziai ir galvotai. Poetas, naturalinis ugnies garbintojas, šviesos maldininkas, puikiai ir įsigilinančiai garbina rytą, ugnies antplūdį, šviesos bangas. Nuo tojo momento, kai spinduliuojanti aušra "išskleidžia vėduoklę savo šimtaspalvę" iki vakaro, kai žemę "be vainiko", "smilkytųjų auksinių dūmas lėpsta", iki nakties, kai "nukrinta danga nuo tylaus amžinybės paveikslu" ir atsiskleidžia "žvaigždžių šventraštis" — visą šį laiką keleivis, žygiuojąs žemės pakopomis, sekąs "Dievo įsaką", pilnas maloningumo, įsisavina, laimina. Dienos istorija, šitai — amžinybės istorija. Diena — pasaulio paveikslas, ir sąmoningai pragyventi dieną — šitai reikią patirti visa, suprasti visus galimumus ir tolius. Nes rytas, nugalintis chaosą, suveda į kelią visas pasaulio bekeles ir šitai įvyksta "džiaugsmo laurci sveikatai pakilus šviesiaušrės puotos sukury", — šitai jina uždega mano širdį. Taip, širdį — rytmetine. Iš tikrųjų dėl tokio giminingumo, tokio saulės ir širdies prigimties vienodumo, visa, kas manyje įvyksta, yra betarpiškai susieta su įvykiais kosmose, — ir atvirksčiai. Dėlto dar vidudienį, kai dar linksmas "kelias kalnan į auksinę dienos viršūnę", aš jaučiu išdidumo, budrumo ir jėgų antplūdį, ir poetas man sako, kad pasaulis:

"Vien ramunės, tu — bitis, —
"Tad tebūna žemės naštos
"Nekarti tau paskirtis...

"Kaip karžygiai šventi,
/dangaus šešėliai
"Čia stovi — saugo auktrą /griaučiai
/liepsnos.
(Iš "Vakarinis skudutis", Ž. P., 117 psl.)

Ir save patį jisai jaučia būtinu pasaulio dalyviu. Jisai gyvena ne ankštoje žmogaus buveinėje; jis girdi, kaip jo ramentas beldžia į pakelės akmenį — pasaulio tyloj; jisai su savo ramentu nepasimetęs pasauly, neišnyko. Jis — gyvena būtinu visumos dalis.

Pasaulyje jis nueina pasiskirtąjį savo kelią, kol nepasibaigs smulkėjimas, pasiskirtymas, kol jis neišsivėls į sventąjį vandenyną:

"Lyg ta upė, pabaigus /kelionę,

"Išplaukiu į šventas aš /marias...

(Iš eil. "Krantė", Ž. P. 113 psl.)

Sunkus tautai kelias, erkėčiūta kelionė atskiro asmens, atitrūkusio nuo pasaulio vienovės. Žmogaus siela — "trentinė"; Adomas — ištrėmim; dabar jis, išvarytas iš Edemo, iš šventyklos, yra tikta "žemės prieangyje", ir prieš tai, kai jis, pirmas pašauktas, stovėjęs prie ištrėmusio Tėvo, jis turi nugalėti visas stačias žemės pakopas. Ne faktai myto didvyris, bet ir kiekvienas žmogus — Sizifas:

"Gyvenau, blaškiaus — /belaukiu

"Tyloje, audrų laiku,
"Ir tuščioj spėjoj sulaukiu
"Aš žilų plauku

(Iš eilr. "Sizifas", Ž. P. 89 psl.)

Tenka pradėti iš naujo, vargti, klupti; bet vis dėlto tesėsi mažąjį savo darbą ir, kaip didžiojo ketvirtadienio žvakę, arba pagal Baltrušaičio palyginimą, kaip verbų žvakę, išmanij pro pasaulį virpulingą savo gyvenimą. Gilia prasme įsigyja mūsų poeto lūpose pagarsėje Archimedo žodžiai: "Noli tangere circulos meos!" Šitie "circuli", šitie žemės skriulčiai ir yra mūsų gyvenimo dalykas; juos reikia baigti brėžti, reikia baigti klausyti varpo — žynio garsus, apsaugot sielos turtą nuo visokių užpuolinų ir suklypimų. Ne be reikalo paminėtos čia geometrinės figūros; yra Baltrušaičio mintis apie tai, kad, kai keleivis priartėja prie savo kelių galo, jis priešais pamato "nulentas uolenų grūtis", ir čia jau, prie šios briaunos viskas:

"Vien ramunės, tu — bitis, —
"Tad tebūna žemės naštos
"Nekarti tau paskirtis...

O kai ryto nei pėdsako nebėlieka, tuomet kukliai susiglaudina, temsta ir širdis, ir aš našlaidiškai patiriu, "kaip pasauly širdis plika, kaip žemės naktis sunki", ir mane išgelbsti, mane šaukia, mano atodūsius ramina tikta žvaigždžių kibirkštys, šie "diehos puotos saulės trupiniai", — šios žvaigždės, amžinos svajojų numylėtinės, žemės poetų ir mastytojų dangaus Beatricės.

Baltrušaičio kūryboje tautai būtent ir yra vertinga, kad jis jaučia dieną, nuosirdžiai įsisavina kosminius reiškinius; jie vyksta ne betkaip, joje neįpatekė. Jis mato, iš tikrųjų mato, kaip

"Saulėlydis vartus auksuotus /kėlė,

"Nužengus eisenai džiugios /dienos;

"Pasauly aišku, atvira,
/pažinta...
"Dangus ir žemė — griaučiai /ir lygtis,
"Kur visa suglausta,
/mėginta,
(Nukelta į 5-tą pusl.)

Kalėdiniai NUPIGINIMAI PAS BUDRIKĄ

Duodamos didelės nuolaidos ant gerų raktandų ir auksinių daiktų.

DOVANOS SU KIEKVIENU PIRKIMU

- 2 dalių Parlor setai nuo \$99.00 ir aukščiau.
- 3 dalių miegamo kambario setai nuo \$119.00 ir aukščiau.
- Minkštos kėdės po \$29.00
- 5 dalių virtuvės setai \$39.00
- 9 dalių valgomo kambario setai \$299.00
- 9 x 12 vieln. kilimėliai nuo \$39.00
- Kabinetinės 21 colio Televizijos \$99.00
- Perdirbtos televizijos po \$38.00
- Gaziniai pečiai 36 c. \$98.00
- Elektr. dulkių valytuvai \$29.00
- Sprunginiai matracai \$18.00
- Matracai vertės \$99.00 po \$39.00

Didelis pasirinkimas rašomų mašinėlių, rašomų stalų, refrigeratorių, skalbtimo mašinų, lempų ir auksinių daiktų.

LENGVAIS IŠSIMOKĖJIMAIS

DEL SUTAISYMO TELEVIZIJOS TELEFONUOKITE

Calumet 5-7237

BUDRIK FURNITURE

3241 S. Halsted St.
Chicago 8, Ill.

Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9 val., sekmadieniais 11—5. Budriko radio programa sekmadieniais iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2 iki 2:30 val. po pietų.

Lietuvių Enciklopedijos Leidyklai UŽSAKYMAS

Užsakau Broniaus Kviklio "MOSU LIETUVOS" leidinį, kuris bus išleistas 3 tomiais, už \$30.00 kainą. (Pastaba: perkant pavieniu, vieno tomo kaina \$15.00).

(data) (parašas)

(pavardė, vardas ir adresas)

Paskutiniu laiku apie "MOSU LIETUVA" buvo visuose laikraščiuose rašyta. Jei nepastebėjote, prašomė rašyti mums, o mes Jums pasiūsime visas informacijas.

Pastaba: Lapelį iškirpkite ir pasiūskite šiuo adresu:
LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 265-C-STREET, 5o. BOSTON 27, MASS.

PRISIMENANT JUOŽĄ TYSLIAVĄ

Kai šių metų lapkričio 11 dieną mirė Juozas Tysliava, "Vienybės" redaktorius, tad tokia žinia man sudarė liūdesio jausmų glėbį, nes jį pažinojau nuo tų laikų, kada mūsų tėvynės nuosirdūs mylėtojai stėjo savanoriais į organizuojamą Lietuvos kariuomenę, kad galėtų apginti Lietuvos laisvę nuo tų priešų, kurie norėjo Lietuvą pavergti ir sau pasisavinti. Juozas Tysliava tada ne tik pats įstojo savanoriu, bet ir kitus dar mokėjo paraginti stoti savanoriais, nes jis aiškiai matė, kad tik su ginklu rankoje būsią galima laisvę reikiamus pamatus laisvajai Lietuvai.

Kadangi Juozas Tysliava iš Lietuvos buvo išvykęs 1932 metais, tad neteko daugiau jo matyti, o atvykus man į Ameriką prieš keliolika metų ir gyvenant tolokai nuo jojo būstinės susidėjo tokios aplinkybės, kad ir čia neteko jį pamatyti, o tik kartas nuo karto įvairios spaudos lapuose tek-davo matyti nuotraukas, kuriose figūravo Juozas Tysliava, savo išvaizda per tiek daug metų beveik nepasikeitęs.

Lietuvoje arčiau susipažinti su Juozu Tysliava teko tada, kai jis, mūsų kariuomenės savanorių įvairiems žygiams pasibaigus, gavo tarnybą Lietuvos Seime, kuriame ir aš dirbau. Su visais jis mokėjo palaikyti draugiškus ryšius, o savo naujai parašytus eilėraščius jis maloniai parodydavo. Taip pat jis aktiškai dalyvaudavo Rašytojų ir Žurnalistų Sąjungos susirinkimuose, ir daug kas pastebėdavo, kad Juozas Tysliava savo raštais ateity turėsiąs geros sėkmės. Jis mokėdavo kartas nuo karto gražiai pajuokauti. Vieną kartą Seimo kanceliarijoje jis man pasakė, kad jį stumia kažkokie poetiški vėjai, prieš kuriuos jis jau nebegalįs atsilaukti ir turįs nors trumpam laikui iš-eiti į Laisvės Alėją ir ten ramiai pasivaikščioti. Aš patalčiau jojo sumanymą ir patariau tokį p sivaikščiojimą atlikti. O jis, sugrįžęs iš to pasi-vaikščiojimo, džiaugsmingai prisipažino, kad tikrai pajūgęs savyje stiprų akstiną naujiems eilėrašciaus sukurti. Ir kitą dieną atsinešė savo naujai parašytus gražius eilėraš-cius.

Kaipo buvęs Lietuvos kariuomenės savanoris, Juozas Tysliava visada prisimindavo Lietuvos kariuomenės žygius, pasibaigusius laimėjimais; ir jam visada rūpėdavo Lietu-ovos reikalai, Lietuvos gero-vės stiprinimas, taigi jojo meilė savo tėvynei visada būdavo tvirtai pareiškiamas, ir toji meilė tėvynei, kaip teko čia Amerikoje pastebėti, visada tvirtai laikėsi jojo širdyje. Pa-lyginti dar nesenas būdamas, tik 59 metų, Juozas Tysliava pabaigė savo gyvenimą šloje žemėje, o mes, kurie jį paži-nojome, savo širdyse apdėjo-me jį amžino atminimo vaini-kais.

MARGUMYNAI

STAMBŪS JAUCIAI

Garsiajam britų armirofui Nelsonui teko sykj vadovauti eskadrai, patruliuojusiai prie Afrikos pakraščiu. Jūrų mi-nisterija patarė Nelsonui pirkti porą tuzinų jaučių, kad jūri-ninkai gautų šviežios mėsos. Nelsonas noriai pasinaudojo patarimu ir nusiųtė į Londonu-važiuoti į tą vietą (arti prie savo tėviskės) ir apžiūrėti bei pasigerėti tuo savo sklypu. Aš pats, pagal tą pat įstatymą, gavau sklypelį Kaune namams įsikurti, ir man taip pat rū-

kiek ir kokių naudingų daiktų buvo padaryta iš odų, bet jūrų ministerija vis dar nebuvo patenkinta ir nusiųtė admiro-lui raštą su pastaba: "Is poros tuzinų jaučių odų galima bu-vo pagaminti daug daugiau įvairių odos išdirbinių." Ne-delsdamas Nelsonas atsakė: "Deja, Afrikoje nėra tokių stambių jaučių, kaip London-e."

SUPAMA KĖDE

JAV eksprezidentas Harry Trumanas turi ne kažin kokią nuomonę apie politiką, kurią varo ne jis pats, o kiti. Labai kritiškai jis žiūri į savo įpėdi-nių žygius, o ypač nepalankiai atsiliepia apie įvairias konfe-

JUCUS SESERŲ RESTORANAS
atdara dieną ir naktį.
Nevarkite namie maisto ruoš. Užsikite į patyrusių virėjų restora-ną ir pasirinkite skanūs pietus.
1608 W. 47 St. — LA 3-9670

Naiva motis ir tabletes atnaujina
viltį kenčiantiems nuo
Arthritis - Rheumatism
Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sąnarių uždegimo sukelta skausmą, paraudimą ir suma-zina skaudančių raumenų sutinimą, kuri sukelia arthritis ir reumatizmas. Mosis, 98c. Tabletes \$3.50 pas jūsų vaistininką.

ST. JAMES THE APOSTLE
MISSIONIERIŲ DRAUGIA
Draugija buvo kardinolo Cushing įsteigta 1958 m. Jos uždavinys — verbuoti kunigus darbai Lotynų Amerikoje ir padėti ten jau dirban-ciam 51 kunigui. Savanorių skaičius auga kas mėnesi. Mes aprūpinome personalu parapilgas Peru ir Bolivi-joje ir turime ten mokyklų savo kalba.
Kunigų dauguma dirba skurdžiose indėnų apylinkėse. Kiekviena para-pija turi ne mažiau, kaip 20 misio-nierių būstinių, priskirtų toms apy-linkėms. Į jas visas galima nuvykti arkliais arba mažais aslais. Ten nėra nei plentų, nei vandentiekų, nei elektros, nei kanalizacijos.
Šitie kunigai išsidėdėję viso mo-derniškų Amerikos klebonijų kom-fortu, ir kuri buvo įprate per ilgą lai-ką, ir pasidėdėjo dirbti misijų tarny-boje mažiau 5 metus.
Mes tikimės, kad Jūs grąžinsite kuponą, pridėję auką.
It is a pleasure for me to associate myself with the priests in South America. Please enter my name as one who will try to send an offering each month to help them.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
Headquarters for big savings now on all name brand photographic equipment & supplies.
Use our convenient Xmas lay away plan. Complete photo finishing ser-vice. Open Mon. & Thurs. eve-ning 9 P. M.
3314 W. 63rd St. — PR 6-8998

A'HERN BIKE CITY
Hundreds of bicycles to choose from — Authorized Schwinn Dealer.
New & used.
Sales, service, parts.
GO - KARTS - CUSHMAN SCOOTERS
Use our Xmas lay away plan.
4540 W. 63rd St. — LU 1-4540
7847 Ogden, Lyons, Ill. — HI 7-0653

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WILBROOK 5-8063

SOPHIE BARCUS
RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. AM. 102-7 FM.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirma-dienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Seštadienį nuo 8 iki 9:30 val. ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakarūškes: pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: Hemlock 4-2413
7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš viurių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituania Avenue
Tel.: FRontier 6-1822

CHICAGO'S SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARZAS
BUODARZAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČULIS
9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

L. B. LABORATORIES
Dept. A. F. N.
John Olson, President
GLENDALE, CALIF.

ZMOGUS, ...

(Atkelta iš 7-to psl.)

Už valandos jis jau buvo Auffay apsilvilkęs mėlynais darbininko drabužiais. Keturi didesni keliai ėjo iš miesto. Jis bandė tris, nieko ypatingo. Ketvirtame kely jis užėjo ant didelės aikštės, kur darbuosivi ketetas šimtų žmonių. Buvo pilnas cementas, statyba ėjo sparčiai.

Holardas sugriebė vežimėlį, prisikrovė plytų ir nusistūmė. Niekas jo nesustabdė. Daugumas darbininkų nemokėjo prancūziškai. Tie, kurie mokėjo, sakė jam, kad jie stato garažus. Tai buvo aiški netiesas. Pastatai buvo permaži ir kodėl taip toli nuo didesnio miesto?

Ji labiausiai domino 50 jardų ilguo fakas, išpiltas cemento, su ilga mėlynos stypgos rodykle. Paėmęs savo kompaniją surado, jog fakas ir rodyklė nukreipti tiesiog į Londoną ir kad čia niekas kita, kaip savo rūšies rampa. Kai jis sužiņoj, kad dirbama net trijomis pamainomis per visą parą, tai išvyko pranešti anglams.

Londonė sąjungininkų vadovybė su Vinstonu Čerčiliu ir generolu Eisenhoweriu labai susidomėjo, ką tie vokiečiai ten daro. Buvo gauta netiesioginių žinių iš Penemunde apie savo rūšies "bepilotinio aeroplano" išradimą. Borholmo pajūryje vienas darbas rado sudūžusio keisto ginklo likučius, kurie, matyti, buvo nukritę iš padangės. Atrodė, kad vokiečiai ruošia naują smūgį, bet kolki, niekas nežinojo.

Tokiai padėčiai esant Holardas pranešimas sprog, kaip bomba. Tas mažas prancūzas privertė mesti visus kitus darbus ir šaltį ir susikoncentruoti į paslaptingas statybas.

Holardas ir keturi agentai apriūpinti žemėlapiams, divračiais pradėjo sistematišką kecionę šiaurinėje Prancūzijoje. Taip važinėdami nuo vienos vietos į kitą ir kalbėdami su žmonėmis, per tris savaites surado daugiau, kaip 60 tokių paslaptinių vietovių. Iki lapkričio vidurio surado dar 40, visos jos koridorijoje apie 200 mylių ilguo, 30 mylių platumo, lygiagrečiai pajūriui, nukreiptos į Londoną. Bet kas tai yra?

Laimė špionažo darbe, kartais, vaidina svarbią rolę, ir buvo visa eilė nuotykių, kurie Holardą vedė prie Hitlerio labiausiai saugomų paslaptių. Per vieną pasikalbėjimą su agentu Halardu buvo nuosirdžiai rekomenduotas vienas bičiulis. Tai buvo Robertas, kuris norėjo patekti kuogiliausiai į vokiečių tarpą. Holardas surado jam darbo aerodrome, Robertas savo keliu įkino savo draugą Andriui būti savanoriaus darbo, dėl kurio jam teko persikelti į Bois Carre, kitą vietą, kur nepaprasta statyba ėjo. Po savaitės naujoje vietoje Andrius pranešė Holardui apie braižinius, kurie yra perėjė

per jo rankas ir kuriuos jis kiek galėdamas nukopijavo. Jis juos perduodamas pasakė, kad tai bus jo paskutiniai. Jis paaiškino, kad vokiečiai privertė jį pasirašyti sutartį, pagal kurią jis jiems turi atidengti visa, ką jis daro.

Holardas buvo džentelmenas. Jis surado bendradarbius kreipdamasis į juos, kaip į patriotus prancūzus. Ši kartą jis buvo rūstus ir kietas. Jis įsakė Andriui gauti braižinio nuorašų bet kokia kaina. Jei Andrius negaus jų, pasakė Holardas, su juo bus pasielgta, kaip su kareiviu, pabėgusiu iš kovos lauko.

Andrius sutiko bendradarbiauti. Bois Carre vietovėje vokiečiai buvo įpareigotas laikyti darbo braižinius savo palto vidaus kišenėje ir jis vilkėjo savo palta net raštinėje. Vienintelį kartą jis nusivilko, kai 9 val. rytą eidavo į tualetu kambarį.

Keletą dienų Andrius stebėjo vokiecio pasitraukimą. Tai trukdavo nuo 3 ligi 5 minučių. Ir taip vieną dieną, kai vokiečiai paliko savo palta, Andrius pagriebęs brėžinį greit nukopijavo ir pats sėdo atgal prie savo stalo. Dirbo, kaip nieko dėtas.

Į savaitės pabaigą Andrius pagal Holardo pasiūlymą ir vartodamas vaistus, kurie jam buvo duoti, pradėjo skystis vidurių skaudėjimu. Vokiečių daktaras tik pasijuokė. Bet kai Andrius pradėjo vemti, daktaras pasirašė leidimą iš vietos pasitraukti ir važiuoti į Paryžių pas savo "šeimos daktarą". Paryžiuje Andrius ir Holardas pradėjo lyginti darbo braižinius, gautus iš kitų agentų ir įvairių vietų. Kitus braižinius tikrino vietoje. Tai buvo milžiniškas darbas. Dažnai abu priedavo akligatvį ir vėl turėdavo pradėti iš naujo. Bet pagaliau jie turėjo visas detales savo vietoje, ir tai buvo puikus kūriny — bazės V-1 tikras vaizdas.

Tai buvo popierius, kuris buvo paslėptas bukvėse, kai vokiečių policijos šuo laikė narsuose Holardo koją jam beperėinant sieną. Kai Holardo kūriny buvo gautas Londone, iš ten atėjo žinia: — Laimė gautas tvarkoje, sveikinimai. Dabar atėjo laikas reakcijai - atoslūgiui. Holardas buvo pavargęs — pavargęs visą laiką būdamas ant kojų, kelionėse, pavargęs gyvendamas nuolatinėje baimėje. Anglai norėjo, kad jis liktų Šveicarijoje, ir jis susigundė. Bet vis galvojo apie žmones, kopijuojančius traukinių judėjimo sąrašus ir stacionius į pavojų savo gyvybes, žmones landžiojančius po angarus bei laivų statyklas, kitus sėdincius bažnyčių bokštuose ir stebincius vokiečių manevrus.

Jis grįžo atgal į Prancūziją, kur keletą mėnesių vėliau, dėl vieno bendradarbio klaidos, tapo suimtas. Iš trijų žmonių, suimtų su juo, vienas mirė

(Tęsinys 10-am psl.)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: Prospect 8-3229
Rezid. tel.: WALbrook 5-5076
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. ir 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniai uždaryta.

Tel.: Prospect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tikta antradieniai ir penktadieniai
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel.: Village 8-6068
1 Madison St., Oak Park, arba
Tel.: Prospect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
Namų tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirt. ir penktadienį nuo 1-4 ir 7-9, antrad. nuo 1-5, treč. ir šeštadienį tikta susitarus.

DR. JONAS G. BYLA-BYLAITIS
NERVŲ - SMEGENŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2737 W. 71st STREET
Valandos: tik susitarus skambinant GR 6-3409

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akuserija ir moterų ligos
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro.
Seštadieniai nuo 2 iki 4 popiet.
Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIZŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų
kasdien. Seštadieniai 1-4 val. p. p.
Trečiadieniai uždaryta.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDens 3-7278

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juška
AKIU LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą.
Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir buto tel.: OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadienį tik 10-12.

Telef. ofiso ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 13 val. ir 6-8 val. vakaro.
Trečiadieniai uždaryta.
Seštadieniai 12-4 val. popiet.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiate, saukite KEdzio 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3.
Dažny afternoon.
Vakarais: pirmad., antrad., ketvirtad.
nuo 6-9. Trečiadieniai tik susitarus.

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd Street
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet.
antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo
9:00-2:00 p. p.
Trečiadieniai uždaryta.

Ofiso telefonai: CLiffside 4-2396
Rez. telefonai: WALbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
Bendra praktika ir chirurgija
specialistai
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. ASHLAND
Savaitės dienomis priėmimo valandos
2-4 ir 6-8 val. vak.
Seštadieniai 2-5 val. vak.
Trečiadieniai ir sekmadieniai uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus telefonu.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223 arba PR 6-5577
OFISO val.: pirmad., antrad., trečiad.,
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniai
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
nuo 1-8 val. p. p. kasdien, išskyrus
trečiadienį ir šeštadienį.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez. PR 6-4250
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p.
ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 1-4 p. p.
Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžai.
Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniai 9-1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel.: Prospect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 So. CALIFORNIA, YArds 7-7381
Tikrina akis, pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad.
uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Išdėna neturintys — artificaliai aki pagal sveiką.
Tikrina klausą ir pareišbi negirdintiesiems. Praktikuoja 40 metų.
Kalba lietuviškai.
4654 So. Ashland Ave., 2ras aukštas
YA 7-6616

DR. G. SERNER
LIETUVIŠKI AKIU GYDYTOJAI
25 metų patyrimas.
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Išlaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: 10 iki 12, nuo 6 iki 8.
Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2
val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

GRADINSKAS
NEBEREIKIA
pateikti dovanų: ką pas mus
perka — mes supakuojame.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Ligi Kalėdų atdara ir
sekmadieniai nuo 11 — 4 val.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

DIDIEJI ...

(Atkelta iš 4-to psl.)

"Apgaulė buvusi — /nepaslaplatis. (Iš eilėr. "Artėjimas", Ž. P. 85 psl.)

Ar šitai nereiškia, kad prie paskutinio brūkšnio išnyksta gamtos apgaulės, visa josios juslis ir dazai, ir priešais mus stoja pasaulio piešinys, jo geometrija, jo braižynas ir schema? Kur buvo paveikslai, ten pasiliko tikta piešinys, pasaulio sragos skerspūvis, ir visai apibrėžti gyvieji dydžiai, ir visos būties kokybės pasikeitė bekraujais algebros ženklais. Žodžiai sunėbylėjo ir suskido į mirusias raides; užtat — "viskas aišku, suprasta, atverta", ir Euklido išmintis gali fasti savo pasitenkinimą.

Prie pasaulio algebros, prie schematinio apibendrinimo, tarsi prieina ir filosofinė Baltrušaičio poezija; bet poetas ne Euklidas, ir širdis, "alkities belaisvė", net čia, prie paties pasaulio krašto, kur "griflytis uolėnų nuspręstos" nubrėžia kraštutinį jo brėžinį, — šitai poeto širdis, Orfejo, kaip Orfejus į Euridiką, lūdesingai atsigrižta atgal ir maldauja gyvenimo, naujo karštų savo virpesių pajutu. Ir poetas, paklusnus širdžiai, sugrižta į gyvenimą, į kokybinę gamtą, prie vaizdų ir garsų.

Jų jam reikia tam, kad įvykdytų žemės pakopomis žmogaus pakilimą ir iki kalnų tako. Žinoma prasme, be to, mirties akivaizdą kalbėti apie pakilimą — beprasmiška; gyvenimas, šitai — tylūs laiptai, kuriais galima tikta leistis. Gyvenimas sendina, taigi įsiai žino tikta vieną veiksmą - almintį. Štai dėl ko "ant mažo pilturėlio" jo smėlio laikrodžio mes stovime, sulaukę kvėpavimo, sekame nuslūgimą, kai "teka, teka smėlio grūdėliai, kad būčiau įsisteiktų; krikštynas ir mirties minėjimus į savo sielą įpindami" ("Kalnų Tako" — "Smėlio laikrodis").

Tiesa, mes viską pradėdam guviai, "tikim dienai, esam narsūs, tikim tyla vienumų; mes visi pasėjam kaitrai — Dievo pramogai — javus, kalbam maldą tylą kantrią, — ruošiam piūtį, klojimus", vienok "sėta daug grūdų su saule, bet ar daug bus klojime"? Ar daug bus sugauta žuvies tinkle žveju, kurie ieškojo lobio didingoje jūroje, o ašras tikta dumbly ir mauras? Ne be reikalo įpūsėjusių nesekmingą valksmą, išvargusių žvejų "kalbos niūrios, žvigniai ūkanoti... įsigrauzė į pečius kanapinis kryžius" (K. T. "Zvejai").

Jeigu šios metaforos ir vaizdai yra melancholiški ir slegia kryžius į žmonių pečius, tai štai, melancholijos nedragams, — antroji, jau bravūrinė gyvenimo muzika ir patsai gyvenimas, pavaizduotas Karuselėje (K. T. "Karuselė").

Gyvenimo išsekimas, jojo nevirtimas nebylėja "Vaterolyguma" dažnai mašina savyse

poetinį Baltrušaičio dėmesį ir ateiliepiumus. Visi tie jojo eilėrašėiai, kurie yra skirti visokeriopam rudenijui, liūdni šviesiu liūdesiu, skamba ploniausiomis elegijos stygomis. Jojo giesmės apie tąjį laikotarpi, kai nueina "žalioji prieblanda", kai "vėjas samanas raibuliuoja, kaip žilų plaukų verpalą" ir "pavasarinės garbės rūkstancioje maldykoje" pasilieka tikta "pelenai, pelenai", jo perdaug kiekvienam suprantamos giesmės apie nuytimą, beatspirties sudaro liūdesio nuotaką, bet parodo ir galimo taikingumo akiračius. "Nematomas kirvis" Dievo, Dievo - malkakirčio, išretino tankius šilo audinius; vėjas darbingai ir stropiai nuplėšė žalias dekoracijas, — ir štai paklausykite gražią ir nuosirdžią melodiją apie tai, kaip yra dabar parke ("Parke", Ž. P., 98 psl):

"Senam parke tuščia, tuščia... Prarelėję jo kampai Neat ir ten, kur kaitra rusčių Buvo vėsis atlapai... Lyg takus kas plotin žertų, — Kurmiarausė nebaigta... Prie parvirtsusiųjų vartų Sargo šitūrė užkalta... Kur besiviro grakštūs klostai Žalio rūbo vakare, Cia, susnūdęs pilkam soste, Kiparisas kibire... Zvilgnis liūdnintis sudėjęs Jau aplink mirties vaizdus... Ir rudens piktasis vėjas Supa juodvarnių lizdus... Va, kalnelis, palapinė... Jos pastogė atvira, — Cia gražioji man kaimynė Naktį trumpino, gera.

Graudis nykio vakarinio, Liūdnas ūzmas jau marus... Prie amūro akmeninio Stoviu vienas aš niūrus... Šis "akmeninis" Amūras baigtiniu negyvumu bruožu papildo bendrąjį paveikslą. Gyvenimo "alcija" Baltrušaičini reiškiasi tokiu nuoseklumu, kad už blankių rožių, topolio, klevų, "žemuogių kraujo" ir samanotų kelmų žmogus - keleivis ateina prie vėrikančio gluosnio, o ten, pakalnėje, juoduodamas miega kiparisas. O ir patsai keleivis vėlyvą gyvenimo valandą savybėje pasakys: "Mėnesienojo, kaip vėnas ant kurgano juoduotu aš". Mirties juodumu, juodais jos vanago ratais užsisiklendžia viskas, "ir mirksnio bėgis sklendžia neįspėta sklendė".

Bet gyvenimas vis dėlto žmogaus nentgasdino ir žmogus jin jungiasi. Raitas keleivis kalba žirgai (Ž. P. "Kelionėje"): "Zygiuotikim tad tamsos keltu, Kur skausmas, vargana, Su šeiminkinke kur kely Nakvynė buvo su jauna. Tatai ir sudaro žmogaus - raitelio ypatumą, kad įsiai nebėga nuo kančios, nesišalina nuo kryžiaus, — priešingai, jin sveikina: "Ave, Crux!" Jo nebaugina nei "padūmavusios tolimos", nei toji galera, kuri jin

nešte neša pasaulio jūromis. Jis nusilenkia žemei ir, "kaip mula ant minareto", garsingai maldą kuria, lenkdamasis žemei visomis keturiomis pasaulio kryptimis. Jis nori savo darbu "Dievo turtus" padauginti ir ant jo altoriaus, ant aukos lauzo atnešti ne tikta savo derlių, bet ir save patį, ir šitai bus tikta — "maža jo dirvų dovana".

Jis jaučia, kad "dar pasaulis neskurtas, Dievo rūmai nebaigti" ("Ave, crux", Ž. P.), ir šios maldykos mūrininkas, prigimtinis masonas, įsiai pamaldžiai tarnauja didžiajam Statybīninkui. Jis gieda atszadėjimo giesmę, jis žino "mažybės galią" — "pilkoj kuprinėj tiesa ir galia", jis prisima skausmą be skundo; kartų vergo darbą atlieka su išdidžia pono širdim, jis pasiima žiaurią pareigą laisvai tarnauti likimui (Puškino "laisva siela įdievin-tai įstatymą"): taip sudierina laisvę ir būtinumą, ir žmogus viduje liaujasi buvęs vergas. Pro dulkes ir dūmus ateis įsiai į tąjį aukštutinę maldyklą, kurios iki šiol mums tėra pasiekiamos tikta jos priangis. Viltis įsigyja sparnus, kad baigsis žemiškas smulkumas, kas išskirta susijungs ir mes įsim į tąjį "draudžiamą šalį, kur neksta zvaigždžių derlius". Kaip bebūtų susiskaldę ir margas gyvenimas, bet ant jo iškyla "visų pirma sukurotoji mėlė": jinai visaką ir valdo. "Valdo žmogiskąjį dalių tikslingumas, amžinybė ir /mėlynė"

(Iš eil. "Mėlynė", K. T.) Šios Dieviškosios mėlynės skliaute žėri zvaigždės ir į jas išietos maldaujancios žmogaus rankos. Palaimingo mėlynės susijungimo su pasauliu, vienalyčio dvasingumo ilgesiu jis nugalį smulkėjimo kančias ir, atkies savo dienos žygį, pasiūtkdamas vakarą, nuolankiai laukia naujos dienos, kad pakeltų naują kryžių, kad išartų dar laukiančius, šiuo tarpu neužartus rėžius, kurių "daug,

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

NOW OPEN. FOR LIMITED TIME ONLY
Permanents \$7.50. — Regular \$15.
EXPERT HAIR COLORING AND PERMANENTS
Shampoo and Set \$2.25
Tints \$6 and up
Bleach and Toner \$10 and up
Hair Cuts \$2.00
Hours: Tuesday, Thursday and Friday
9 a. m. to 9 p. m.
Wednesday and Saturday, 9 a. m. to 6 p. m.
SILKENTRES COIFFURES — 435 E. 107th St. — CO 4-6712
(1/2 Block East of South Park)
Irene Slotabec, Proprietor. — Formerly M. Kay, Hairstylists.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU
APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.
Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.
Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materijolų.
CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Lėidžia Santara ir Sambl Šviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI

NR. 36 (151)

ŠVEICARIJA

Kas pažįstamas su Pietų Vokietijos Alpėmis, tas Šveicarijой naujo pobūdžio gamto-vaizdžių neras. Skirtumas gal tik toks, kad Šveicarijой yra aukštesnių kalnų, kurių šlaitais ledynai šlenka. Vieną iš didžiausių Šveicarijой ledynų galima pamatyti nuvykus į Interlaken miestuką, ten sėdus į dantratinį traukinėlį ir juo pasikėlus į Jungfrau kalnyną. Viršūnės stotiją yra keletas atrakcijų, galinčių būti įdomiomis net ir gerai apsityrusiems turistams. Be visos eibės kvapą užimančių vaizdų, matomų iš stebėjimo platformos, galima ant ledyno paviršiaus pavaikščioti (deja, tik nustatytu taktu), poliariinių šunų traukiamomis rogutėmis pavažinėti (irgi ant ledyno), paslidinėti nustatytose zonoje (t.y. tokioj, kur ledyno paviršius nėra išvogtas plyšiais - bedugnėmis), arba įlysti į ledyno vidų: lede yra išrausti tuneliai ir kambariai su ledo kolonomis, ir viskas ten rausvom arba melsvom šviesom aplėta. Po tą vadinamąją "Ledo Pilį" vaikštinėjant, sienų ir lubų ledas atrodo kaip ledas, bet ant ledyno viršaus stovint nepasakytum, ant ko stovi; ledyno viršus išrodo tarsi visai paprastai apsnigtas laukas, ir ant jo žengiant (t.y. nueinant nuo ištrypto tako) kojos smėna ligi pusės blauzdos. Reikia, reikia gerokai pasirasti gilyn, kol prieini suslėgtą ledą, ir dar giliau — jau tikrą ledą. Vietose, kur ledynas pasiekia šiltą zoną (kur jis tirpsta ir tuo mašina kalnų upelius), arba kur yra staigūs pasikeitimai ledyno vagos nuolydyje, vaizdas jau kitoks — iki šiol buvęs lygiu paviršium "sniego laukas" sueičėja, gausiai mižiniški plyšiai - prarajos, kurios padaro neįmanoma bet kokį normalų pasivaikščiojimą, būdamas dažnai nepersokamo platumo.

Tai tiek apie ledynus. Šiaip ir akį labai krentas faktas yra nepaprastas gyventojų tirštumas. Miestai, miesteliai ir kaimai yra taip gausūs ir taip tankiai vienas prie kito susodinti, kad plentu važiuojant didžiulį laiko pastatai stovi tai iš vienos, tai iš kitos, tai iš abiejų pusių. Lygesnėse vietose, kur žemė gali būti kultivuojama, miškų labai maža — jiems augti palikti tik tokie kalnų šlaitai, ant kurių arklys su plūgu jau nebegalėtų efektyviai dirbti. Dalis tų stacinių šlaitų yra apsidengę vešlomis

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

pievomis, po kurias su pasigėrėtinu miklumu karstosi karvės, ganomos suaugusių pievėnu. Nei avių, nei ožkų niekur nemačiau besiganančių — bet tai dar nereikia, kad jų ten nėra.

Po Prancūzijos ir Ispanijos Šveicarija kelevių tiesiog pritenkia savo miestų ir kaimų švara ir tvarkingumu. Gatyvės stebėtinai nedulkinos ir nepriščiulintos, visi namai kaip reikiant nudažyti arba nukalkinti. Visi pastatai, nežiūrint kokio senumo jie bebūtų, nerodo jokių apsilėidimo žymių — viskas pašalusiai gerai užlaikoma. Per kaimus važiuojant, nors ir užuosi, bet bent iš kelio pusės nematysi mėslo krūvų, kurios Austrijoj ir Bavarijoj taip dažnai palangėse slūks, rūtų darželių atstodamos. Keliai visur tiek lygūs ir taip rūpestingai remontuojami, kad JAV savo kelių gerumu prieš šveicarų pasididžiuoti tikrai negalėtų. Judėjimo tirštumas maždaug toks pat, kaip ir JAV-se, ir miestuose ta pati nervų ardanti kamsėtis; skirtumas tik toks, kad ten daug dviračių ir motociklų, kurių JAV gatvėse beveik nėra.

Iš paviršiaus žiūrint, Šveicarija duoda labai turtingos šalies įspūdį; apskurusių žmonių nesimato, elgetų niekur nežiūkiau. Taip pat visiškai trūksta batų valytojų, besimaisančių šaligatviuose, praėivių tarpų. Dėl nepaprasto turistų gausumo vietiniai gyventojai ir turistai ir nespoko — atrodo, kad iš viso jokio dėmesio neatreipia. Tas faktas labai ryškiai pastebimas iš Ispanijos atvykus, kur net ir suaugusieji akis išvertę į tavę žiūri ir kažką tarp savęs komentuoja, o vaikai ko gero dar ir kelio-lika žingsnių tau iš paskos pabėgęs, bandydami pinigą ar cigarečių iškaulyti. Šveicarijой viso to nėra. Net ir tokie nevakarietiški apsirėdę žmonės, kaip pavyzdžiui indės su savo ilgom drobulėm - "sari", gatvėms praėina tarsi niekieno nepastebėti.

Kadangi žymi dalis Šveicarijой pajamų yra išplaunks iš turistų kišenių, tai vietinių charakteris lyg ir suformuotas taip, kad turistams įtikty. Visų mandagumas nepaprastas, ypač jeigu į juos prablyti neangliškai (viešose vietose turistų, mokančių angliškai, ten yra daug daugiau, negu Prancūzijoj ir tuo labiau, Ispanijoj). Pasižiūrėjus į jų elgesį ir laikyseną tiesiog nesinori tikėti, kad tie žmonės kada nors keiktųsi, arba vogtų,

ar ką nors prikulti galėtų — kaip Šveicarijой ganta kad skaidri ir žavinga, taip ir žmonės atrodo be ydų. Ir šunys atrodo nekandą, ir katinai nesidraska, ir jaunuoliai nechu liganaują. Šveicarijой jaunimas tvarkingai apsirėngęs ir "padoriai" apsikirpęs, t. y. nenešioja JAV chuliganams tipingos plaukų kirpsenos ir drabužių — "blue jeans" bei odinių žakių. Ir elgsena to jaunimo kažkaip nįtikėtina santūri, ir įžulumo jų veiduose nesimato. Bendrai, į pastatus, paminklų, parkus, net ir į vitrinų dekoracijas pasižiūrėjus jautėsi, kad ši šalis tiesiog menu dvelkia ir kultūra alsuoja.

Jokiam kitame krašte dar nemačiau tokio įvairaus gyventojų apsirėdymo — tai gal dalinai ir turistų įtaka — nors ir turistus nevisada nuo vietinių atskirti begalima. Pavyzdžiui amerikiečiai, o ypač anglai, kaip pasitę perka ir nešioja tas kalnietiškas skrybėles (kurios Šveicarijой, Tirolyj ir Bavarijой turi beveik tą pačią formą ir tokiais pat "šepetukais" arba plunksnomis padabintos yra). Pažymėtina dar ir tai, kad šveicarai kasdieniškai (t.y. ne tautinių švenčių progą) nedėvi tautinių rūbų net ir kaimuose. Niekur nemačiau vyrų su trumpomis odinėmis kelnėmis arba su mums gerai pažįstamais kalnietiškais švarkais (žalsvos spalvos, su išsiuvinėtais ažuolo lapais) — tie du dalykai labai dažnai matomi vos tik peržengus sieną į Tirolio pusę. Kaimo moterys taip pat nieko nedėvi, ką galima būtų pavadinti tradiciniais rūbais, tuo tarpu kai Austrijoj ir Bavarijой pilna moterų, tautiška apsirėngusių ir šiokiadieniai.

Prieš apsilankant Šveicarijой galvojau, kad joje italai, prancūzai ir vokiečiai po visą kraštą maždaug homogeniškai pasiskirstę, ir kad daugumas gyventojų visus tris kalbas bent apgraibomis moka. Tačiau dabar jaučiuos apsigavęs geografinjos vadovėliais, nes taip nėra, kaip juose rašoma: tos trys tautos, sudarančios Šveicarų "tautą", gyvena trimis krūvomis — kiekviena segreguota nuo kitų dviejų (nors susimaišymo, žinoma, šiek tiek yra). Prancūzai gyvena vakaruose, italai - pietuose, o vokiečiai - visoj likusioj dalyj. Į žemėlapi pažvelgus, vien tik iš vietovardžių beveik galima nustatyti, kuri kalba kur vylauja, ir kuria kalba užrašytos krautvųjų iškabos bei gatvių pavadinimų lentelės. Pavyzdžiui Geneve'oj, Lausanne'ėj, Neuchatel'j vien tik prancūzai, kad turistams įtikty. Visų mandagumas nepaprastas, ypač jeigu į juos prablyti neangliškai (viešose vietose turistų, mokančių angliškai, ten yra daug daugiau, negu Prancūzijoj ir tuo labiau, Ispanijoj). Pasižiūrėjus į jų elgesį ir laikyseną tiesiog nesinori tikėti, kad tie žmonės kada nors keiktųsi, arba vogtų,

da nors keiktųsi, arba vogtų,

Darbai ir žygiai

Antano Skėmos Raštams Išleisti Fondui įnašus prisuntė Marijona ir Juozas Bachunai, Liudas Smulkštys, Jr. — \$25, dr. A. Razma \$20, Gražina ir Benediktas Mačiūnikas \$15, A. Butaitė \$10, dr. F. Kaunas \$10, Z. Mereckis \$10, dr. J. Puzinas \$10, E. Veleckis \$10, J. Bertulis \$5, G. Karnauskienė \$2, Detroito suruošto Antano Skėmos minėjimo pajamos, \$80-57, irgi prisijustos Fondui. Lietuvių literatūros bičiuliai ir Antano Skėmos žodį brangią skaitytojai prašomi įnašus siųsti Fondui adresu: dr. Jonas Valaitis, 2547 W. 45th St., Chicago 32, Ill.

— Juditos Audėnaitės, Jurgio Jaks-Tyro ir Antano Skėmos minėjimas New Yorke įvyksta gruodžio 16 d., Carnegie Endowment patalpose, Manhattane. Minėjimo programoje dalyvauja smuikininkė Elena Kuprevičiūtė - Bergienė, aktorius Henrikas Kačinskas ir poetas Henrikas Nagys.

New Yorke santariečiai gruodžio 29—sausio 1 dienas rengiasi praleisti žiemos stovykloj Laconia, New Hampshire, kur patį padaryti jie siūlo ir kitiems rytų santariečiams, kurie turėtų iki gruodžio 15 d. užsiregistruoti pas L. Vasiliauskaite (29 Shepherd St., Brooklyn) arba A. Grigaitį (295 Wyona St., Brooklyn). Maistas ir nakvynė diena — \$8. Kitų organizacijų nariai, kurie norėtų pastovyklauti, turėtų kreiptis arba pas nurodytus asmenis arba pas pažįstamus santariečius. Slidinėjimą numatoma pajvaivinti trumpa programa.

New Yorke šviesiečiai ir filisteriai santariečiai lapkričio 24 dieną buvo susirinkę išklausyti ataskaifinio R. Čerkeliūnienės pranešimo apie skyriaus laimėjimus praėjusių dviejų metų laike, pasižiūrėti S. Narkeliūnaitės filmo iš Lietuvos gyvenimo ir išrinkti Lietuvių valdybos. Susirinkimas parodė, kad yra pagrindo ir pasitenkinimui ir susirūpinimui, nes, vieną vertus, galima didžiuliais eile atliktų didesnio pobūdžio darbu, kaip Kudirkos, Čiurlionio ir Lietuvos (Tęsinys 7-me psl.)

įdomiausia, kad užtinkamos dvi kombinacijos trijų kalbų — arba vokiškai, prancūziškai ir itališkai, arba vokiškai, prancūziškai ir angliškai. Kurį kombinaciją dažniau pasitaiko — pasakyti negalėčiau. Norisi tik dar su pasipiktinimu paminėti, kad prancūziškoj šveicarijой dalyj daug sunkiau rasti vokiškai kalbantį (arba norintį ir sutinkantį kalbėti) šveicarą, negu vokiškoj srityj — prancūziškai kalbantį. Atrodo, kad nežiūrint kur prancūzas begyventų, jis visur ir visada yra per daug tingus ir išdidus, kad svetimas kalbas mokintis.

Ramojus Vaitys

GEORGE MARTELLI

ŽMOGUS, KURIS IŠGELBĖJO LONDONA

Mikas Holardas, mažas žmogelis, prancūzas, buvo vienas iš žymiausių Antrojo Pasaulinio karo šnipų.

Buvo 1943 metų spalį, penktieji Antrojo Pasaulinio karo metai, kai Mikas Holardas, smulkutis, muskulingas, 45 metų amžiaus prancūzas, buvo pasirošęs peršliaužti neutraliosios Šveicarijой sieną. Ant jo pečių buvo kuprinėlė, rankose kirvis. Jis atrodė, kaip tikras miško kirtėjas.

Tą rytą saulės spinduliai skverbėsi per medžių šakas, kai jis šliaužė kaip katė. Jei kas kiek sušlamėtų, jam tektų mirti. Visur pasienų buvo atidžiai klausomasi, — vokiečių pasienio karių bei policijos šunų.

Holardas, pramonės braižytojas, tapęs šnipu, kad galėtų padėti savo šaliai, buvo perėjęs Šveicarijой sieną iš viso 49 kartus. Kiekvieną kartą jis nešė kariškas žinias, kad jas perduotų į Angliją. Jis ir jo dėdėjai buvo nurodė nacių aerodromų vietas Prancūzijoje, atžymėję pakraščių baterijas, išaiškinę planus povandeninių laivų bazę Bulonėje, pranešę apie istisų divizijų judėjimą — tai vis didelės svarbos žinios. Bet tai buvo mažomis palyginus su žiniomis, kurias nešė dabar.

Šį kartą bulvių maiše buvo paslėptas popierius, kuris ne tik išgelbėjo Londoną nuo visiškų sunaikinimo, bet ir karą trumpinam keletą mėnesių. Holardas nešė braižinius atžymėtų vietų - rampų paleidimui Hitlerio bausių, naujųjų skrendančių bombų V-1.

Hitlerio sumanymas buvo numesti ant Londono V-1 bent 50,000, po 5,000 kas mėnuo. Išmetimo vietoms - rampoms paruošiamieji darbai buvo vykdomi griežčiausioj paslaptij. Prie tų darbų buvo pasiųsti daugiausia holandų bei lenkų darbininkai, kurie nemokėjo prancūzų kalbos. Rampų statybos darbai, kurių buvo statoma apie 100 įvairiose vietose, ėjo prie galo.

Dabar Mikas Holardas, vienišelis žmogus sąjungininkų pusėje žinąs šio plano smulkesnis, buvo prie sienos perėjimo. Jis pradėjo bėgti ir buvo jau prie spygliuotų vielų lankų, esančių Prancūzijos - Šveicarijой sienoje. Jau buvo permetęs kuprinę ir kirvį per vielas, kai staiga, be jokio garso aplink, jo kelis atsidūrė geležinėse replėse — vokiečių policijos šuns nasruose.

Suo jį tik laike ir tiek. Holardas negalėjo pajudėti iš vietos, nes su šunimi, netolišes, turi būti ir žmogus.

Ginklo jis su savim neturėjo. Jo, tikro kaimiečio rolėje, turimas ginklas, jį kratant, būtų sukėlęs įtarimo. Susijaudinęs Holardas dairėsi aplink, ar suras kokį daiktą, kurio pažymėti jiems dalinių vietus

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 9, 1961

galba būtų galima išžiodinti šuns nasrus. Ten kaip tik jo laime, buvo tai, ko jam reikėjo — tvirtas, ilgas ir stiprus pagaly. Brukdamas pagalį šuns nasrus pamažu, jis, jį gerai nutaikęs, visu smarkumu įgrūdė į šuns gerklę. Pamažu šuo atleido nasrus ir krito negyvas.

Kai Holardas persirito per vielas ir griebėsi už savo maišo, pamatė, kaip šveicarų sargybinis spaudė šautuvą prie peties. Jis taikė, tačiau ne į Holardą, bet į du vokiečių sargybinis, kurie buvo pasirošę nušauti Holardą. Vokiečiai nuleido šautuvus žemyn ir nuėjo tolyn murmedami.

Netrukus po to, kai Holardas perėjo sieną, sąjungininkų bombonešiai pradėjo daužyti V-1 įrengimus. Per šešetą savaitių 73 tokie įrengimai buvo arba visai sunaikinti arba taip smarkiai sužaloti, kad ateity jų nebebuvo galimybės daugiau benaudoti. Vėliau buvo statomi mažesni, bet nacių didysis planas Londoną paversti griuvėsiais, buvo subyrėjęs į šipulius. Hitleriui pasisekė numesti ne 50,600 bombų, bet mažiau, kaip 2,500. Ir jos krito ne 1943 metų gale, kas galėjo baigtis fatališkai, bet apie vidurį 1944 metų; jų buvo numesta pirmąją ir permažai.

— Ir atrodo, — rašė D. D. Eisenhoweris savo "Žygyje į Europą", kad jei vokiečiai būtų sėkmingai panaudoję naujus ginklus šešiais mėnesiais anksčiau, mūsų išsikėlimas į Europą būtų buvęs žymiai sunkesnis, o gal ir visai negalimas.

Nuostabu tai, kad Mikas Holardas, kuris tapo Antrojo Pasaulinio karo žymiausiu šnipu, tai darė vien tik savo paties iniciatyva. Niekas jo neprašė tapti šnipu. Niekas jam nepadėjo juo tapti. Kai turėjo žinių pristatyti, jis paprastai pereinavo sieną į Šveicariją. Jis neturėjo nei radijo, nei parašiuoto, nei kurjerių.

Mikas Holardas buvo paprasčiausias žmogus ir menkai apmokamas vienos įstaigos tarnautojas. Kai vokiečiai įvygio į Paryžių, ir jo darbdavys pradėjo jiems dirbti, jis juto, kad atėjo lemiamoji valanda. Parodydamas savo nepasitenkinimą darbdaviui dėl tokio jo elgesio, jis metė darbą ir gavo kitą vietą — būti agentu pas gazo generatorių išdirbėjų varyti automobilius anglimis. Toks darbas jam tiko dėl dalykų, kuriais jis norėjo padėti savo tėvynei: savo kelionėse į miškingas pasienio vietas jis ieškojo medžių, kurie geriau tiktų anglims degti.

Vieną kartą jis bandė persprukti stipriai saugomą Šveicarijой sieną, kad pasiūlyti savo šnipinėjimą anglams. Buvo vokiečių pagautas, bet išsisuko. Sekantį kartą jam pasisekė pereiti. Anglai prašė pažymėti jiems dalinių vietus

ir pranešti jų judėjimą.

Per paskutinius trejus metus Holardas buvo beveik nuolat kelionėse. Jis turėjo žmogų ir tris vaikus, kuriuos mylėjo, bet jis juos matydavo retai: tegul jie dėl jo mažiau kenčia. Per keletą mėnesių jis pritraukė keliolika prancūzų jam padėti: geležinkelių darbininkų, sunkvežimių vairuotojų, smuklių bei viešbučių laikojujų.

Iš 5 asmenų branduolio į galą jo tinklas išaugo iki 120 asmenų. Iš jų bent 20 buvo vokiečių pagauti ir nužudyti, kiti buvo kankinant sužaloti, o kitiems vargais negalais pasisekė pasprukti iš vokiečių nagų. Pats Holardas vieną kartą grįždamas iš Šveicarijой padarė kvailystę, eidamas per sieną su degančia cigarete dantyse. Išgirdęs vokiečio balsą "Susoti", jis krito žemėn, begulėdamas žemėje pakėlė ranką ir priliptino degančią cigaretę prie ausies. Neuzilgo dvi kulkos susmigo į medžio kamieną.

Holardo didžiausias pasisekimas buvo V-1 rampų įrengimų suradimas. Pradžiai buvo kavinėje Rouenos mieste 1943 metų rudenį. Vienas jo agentų ten užgirdo dviejų rangovų pasikalbėjimą apie vokiečių nepaprastą statybą. Kas svarbiausia, kad projektui įvykdyti buvo sunaudojama nepaprastai daug cemento.

Sekančią dieną Holardas jau buvo Rouenoje. Apsivilkęs juodais jėgo į darbo įstaigą, sakydamas, kad atstovauja protestantų organizacijai, kuri rūpinasi darbo žmonių dvasiniais reikalais. Jis padavė keletą biblijų ir paklausė ar yra čia apylinkėje kokių nors statybos jonių. Jam buvo pasakyta apie esamą vieną prie Auffay vietovės, apie 20 mylių nuo Rouenos.

(Tęsinys 8-ame pusl.)

Mūsų Žingsniai

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

teatro minėjimais, bet, kita vertus, susirinkimas patvirtino ir vis mažėjantį narių susidomėjimą viešojo pobūdžio veikla. Rūpinintis ateitimi išrinkti R. Čerkeliūnienė, A. Gureckas, L. Sabaliūnas, V. Sutkutė ir J. Valaitis.

VLIko lapkričio 25 dienos konferencijoje New Yorke svečių teisėmis dalyvavo Santaros - šviesos Federacijos nariai V. Adamkavičius, A. Gureckas ir L. Sabaliūnas. Savo pastabose jie kėlė vieningo darbo, demokratijos ir naujų kelių reikalingumą dirbant politinį darbą.

Benediktas Mačiūka, Connecticut universiteto instruktorius, dalyvauja universiteto rengiamų televizijos programų degančių cigarečių prie ausies. Neuzilgo dvi kulkos susmigo į medžio kamieną.

Dr. Algis Matulionis išrinktas Clevelando Santaros pirmininku, o Danguolė Bartuškaitė — sekretore.

Vytautas Bruzgulėvičius, buv. Bostono Studentų Santaros pirmininkas, išrinktas Bostono Liet. Mišraus Choro, kurį veda muz. Julius Gaidelis, naujos valdybos pirmininku. Vida Mališauskaitė išrinkta sekretore.

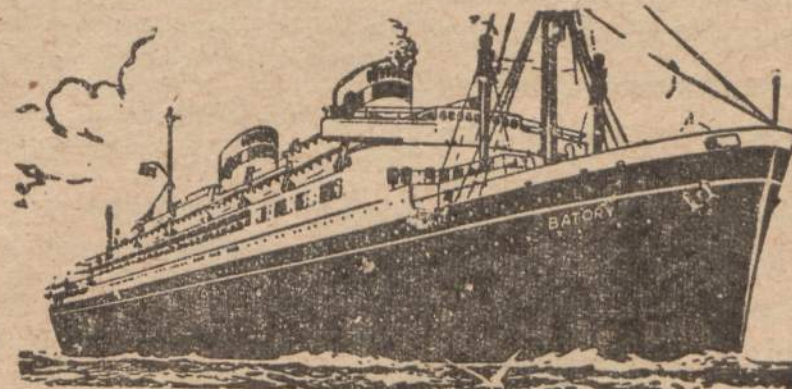
Pereitas "Mūsų Žingsnių" nr. per klaidą pakartotinai numeruotas nr. 34 (149); turėjo būti nr. 35 (150).

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĖ!

Vykite patogiai ir komfortiškai žinom

M.S. BATORY

Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų į Southamptono, Kopenhagos ir Gdynios Baltijos pakraštiję (Lenkijoje), ir iš ten traukiniu arba automobiliu į visas Rytų Europos dalis.

Batory — tai modernus, be dūmėlių švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdvėmis kabinomis. Jūs pasidžiausite šiltu draugiškumu, tradiciniai puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti.

1962 IŠPLAUKIMAI
Iš Quebec'o — Bal. 6; iš Montreal'o — Geg. 4,
Birž. 8, Liepos 6, Rugs. 10, Rugs. 14, Spal. 15,
Lapkr. 13; iš Quebec'o — Gruodžio 10.
Veltui gabename 275 sv. багаžo

★
Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

220 BAY STREET

TORONTO, CANADA